

////////////////////////////////////
ARCHEOLOGIENOTA
MET BEPERKTE SAMENSTELLING

BUREAUONDERZOEK
VERSLAG VAN RESULTATEN

RUILVERKAVELING SCHELDE-LEIE
INRICHTINGSWERKEN
Z1INRI

////////////////////////////////////

COLOFON

Titel

Archeologienota met beperkte samenstelling. Bureauonderzoek. Verslag van resultaten. Ruilverkaveling Schelde-Leie. Inrichtingswerken Z1INRI.

Auteur

Elisabeth Van Besien (OE/ERK/Archeoloog/2019/00031)

Opdrachtgever

VLM Regio West

Velodroomstraat 28, 8200 Brugge

Virginie Lovelinggebouw, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75, 9000 Gent

Projectcode

2024J232 bureauonderzoek

Erfgoedloket

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/31169>

Plaats en datum

Gent, december 2024

INHOUD

Colofon	2	
1	Inleiding	4
1.1	Administratieve gegevens	4
1.2	Kader van de werken	5
1.3	Bestaande toestand	7
1.4	Geplande werken	9
1.4.1	Locatie 11	12
1.4.2	Locatie 12	17
1.4.3	Locatie 13	26
1.4.4	Locatie 14	30
1.4.5	Locatie 15	33
1.4.6	Locatie 16	34
1.4.7	Locatie 17	39
1.4.8	Locatie 18	40
1.4.9	Locatie 19	44
1.5	Onderzoeksopdracht	45
1.6	Werkwijze	45
1.7	Archeologische voorkennis	46
2	Resultaten	48
2.1	Algemene situering	48
2.1.1	Landschappelijke situering	48
2.1.2	Historische situering	51
2.1.3	Archeologische situering	53
2.2	Impactanalyse	55
3	Synthese en gemotiveerde verwachting	57
4	Bibliografie	59
5	Lijst van figuren	60
6	Bijlages	61

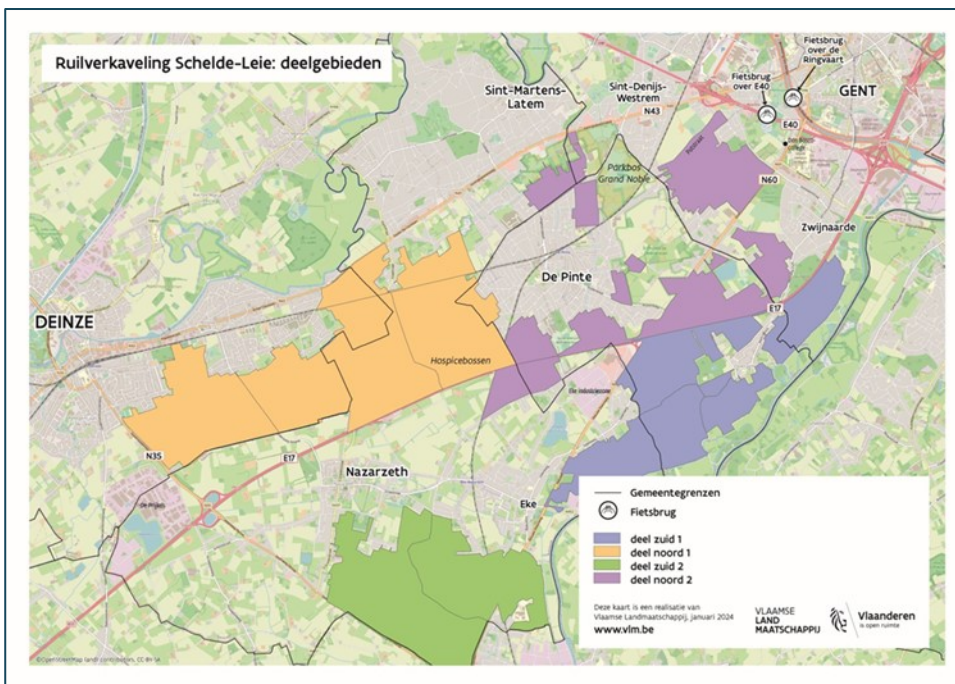
1 INLEIDING

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	2024J232
Wettelijk depot	VLM – D/2016/6375/3
Auteur	Elisabeth Van Besien (OE/ERK/Archeoloog/2019/00031)
Locatie projectgebied	Bij benadering wordt dit gebied in het noorden begrensd door de E17, in het oosten en zuiden door de loop van de Schelde (oude meanders) en in het westen door de N60 (Nieuwesteenweg).
Bounding box	X _{min} : 101349,936- X _{max} : 102673,462 Y _{min} : 184317,137- Y _{max} : 185835,556
Kadaster	zie percelenlijst geoloket
Opp. betrokken percelen	153 ha
Opp. bodemingreep	15.093 m ²
Datum onderzoek	december 2024
Archeologische voorkennis	geen voor de betrokken percelen

1.2 KADER VAN DE WERKEN

Het volledige projectgebied van de ruilverkaveling Schelde-Leie strekt zich uit over de stad Gent, stad Deinze, gemeente Nazareth - De Pinte en Sint-Martens-Latem. Deze archeologienota betreft 1 van de 4 deelgebieden waarvoor een omgevingsvergunningsaanvraag zal worden aangevraagd, nl. deel zuid 1 uitvoeringsdossier inrichtingswerken.

1 Deelgebieden ruilverkaveling Schelde-Leie © VLM.

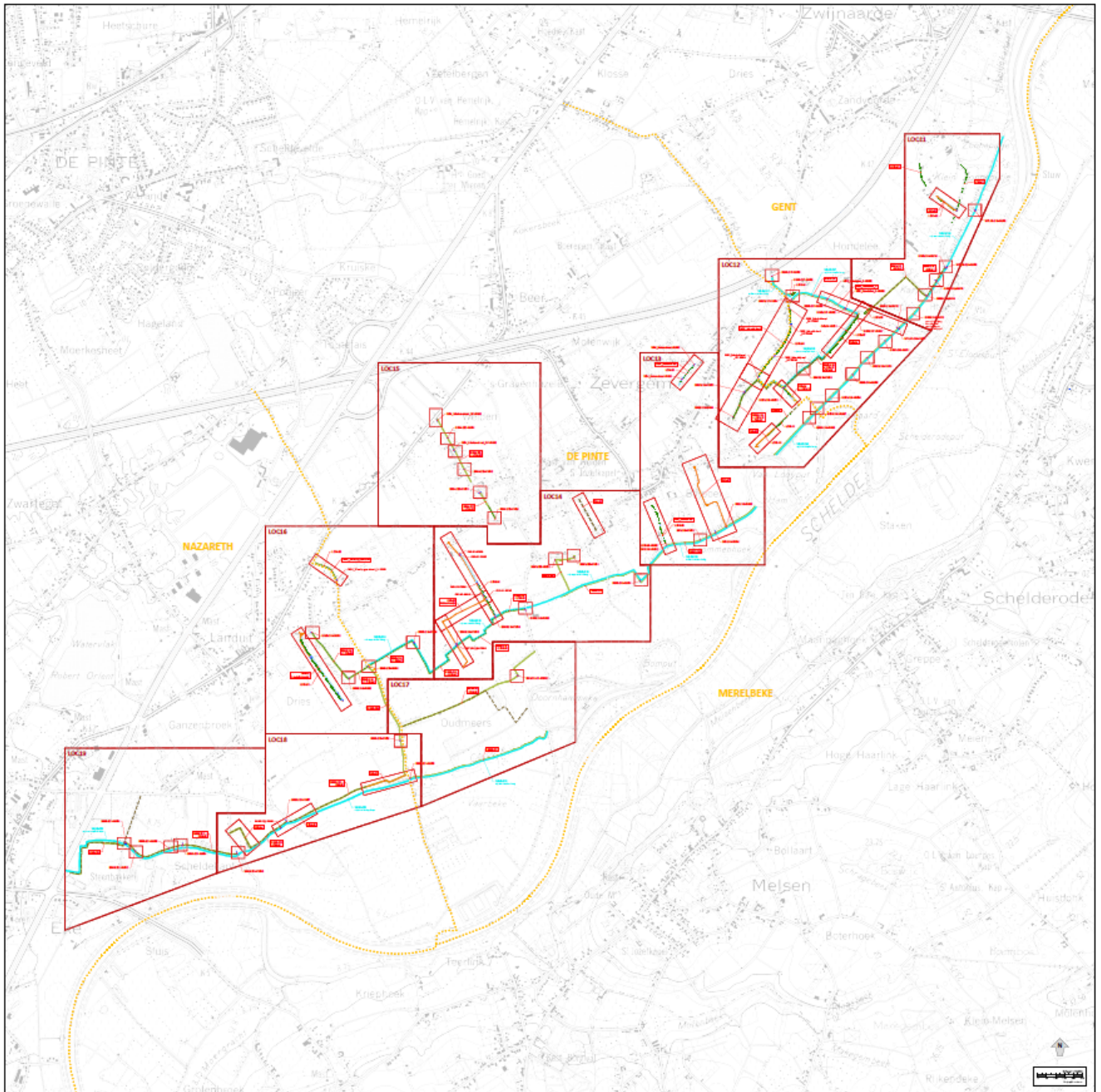
De omgevingsvergunningsaanvraag omvat 9 locaties en heeft betrekking op de inrichtingswerken op openbaar domein en overige kavels in eigendom van openbare besturen.

Deze aanvraag sluit aan bij de omgevingsvergunningsaanvraag Project 2023044370, (Projectnaam: RVK SL - inrichtingswerken Zuid deel 1 – Kavelinrichtingswerken, het zogenaamde zusterdossier Z1/KI). Op sommige plaatsen interfereren beide dossiers.

Het projectgebied valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).

Aangezien de totale oppervlakte van de betrokken percelen meer dan 3.000 m² bedraagt, de bodemingrepen waarop de vergunning betrekking heeft meer dan 1.000 m² bedragen, de werken buiten bestaande lijninfrastructuur en aanhorigheden vallen, het projectgebied buiten woongebied ligt, de aanvrager

publiekrechtelijk is, het projectgebied in agrarisch gebied ligt en de werken niet alleen kaderen in verbeterd bodembeheer, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist.

2 Situering van het projectgebied met 9 locaties © Lobelle.

1.3 BESTAANDE TOESTAND

Het projectgebied waarbinnen de werken zich situeren wordt begrensd door de E17 in het noorden, Hondelee/Zwarte Kobensstraat in het noordoosten, de Zwarte Kobensbeek in het oosten, de Schelde in het zuidoosten, de Moerbeek in het zuiden en de N60 in het westen. Binnen het gebied zijn de dorpskern van Zevergem en de woonkern Landuit gelegen. Binnen deze woonkernen worden geen werken aangevraagd. Het projectgebied omvat een aantal belangrijke waterlopen met onder meer de Toutefaisbeek, de Kokersbeek, de Moerbeek, de Zwarte Kobensbeek, de Oudmeersbeek, de Weldenbeek, de Bijpoelbeek, de Oude Hauwbeek en de Kruisbeek.

Het projectgebied is een in hoofdzaak landbouwgebied met heel wat lintbebouwing. Het zuidelijk deel van het projectgebied grenst aan de vallei van de Schelde. Dit gebied wordt gekenmerkt door percelen met kleine landschapselementen. Meer naar het noorden zijn er minder kleine landschapselementen. Een mooie afwisseling van graspercelen en akkerbouwpercelen typeert het landschap met verspreid in het landschap tussen de lintbebouwing een aantal landbouwbedrijven.

De omgevingsvergunning omvat 9 verschillende locaties. De locaties worden benoemd van 11 tem 19. De nummering start bij 11 omdat in het zusterdossier Z1KI de locaties vanaf 1 werden aangeduid. De werken situeren zich enkel op onbebouwde percelen. Concreet zijn dat hoofdzakelijk smalle percelen aansluitend op bestaande lijninfrastructuur (openbare wegen, beken, wandelpaden, ...).

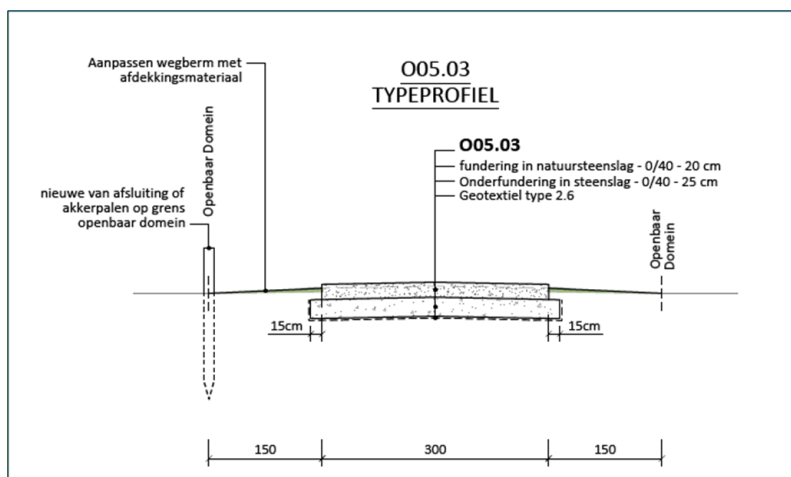
3 Overzicht van de 9 locaties op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

1.4 GEPLANDE WERKEN

Bij een ruilverkaveling wordt de kavelstructuur van de landbouwpercelen geherstructureerd. In dit uitvoeringsdossier zijn de werken voorzien die gepaard gaan met de nieuwe kavelstructuur zodat een goede waterhuishouding gegarandeerd kan worden, de percelen en het totale projectgebied landschappelijk ingekleed worden, en zodat alle percelen toegankelijk zijn en afgebakend worden.

Onderstaande type werken/maatregelen kunnen worden onderscheiden:

- Beplantingswerken. Doorheen heel het gebied worden nieuwe beplanting aangebracht (knotbomen, bosgoed of houtkant). De beplanting gebeurt met heel jong plantgoed in een manueel gegraven plantgat.
- Snoei- en rooiwerken.
- Aanleg bufferstrook. Langs de waterloop wordt een strook gevrijwaard van landbouw. Deze strook wordt verspreid beplant met jong bosgoed of een houtkant. Plaatselijk kan hiervoor een laagte worden opgevuld.
- Aanleg van een onverhard, grazig wandelpad in de bufferstrook.
- Het dempen van langs- en/of bermgrachten bestaat uit het weghalen van de organische specie (slib) en opvullen met minerale grond.
- Aanleg van nieuwe langs- en/of bermgrachten met een diepte variërend tussen de 50 en 75 cm en een maximale breedte van 2 m als afscheiding langs akkers, bufferstroken, wandelpaden of wegen.
- Opbraak bestaande veldweg waarbij de vrijgekomen oppervlakte terug in cultuur wordt gebracht.
- Aanleg van een nieuwe steenslagweg volgens onderstaande typeprofiel.

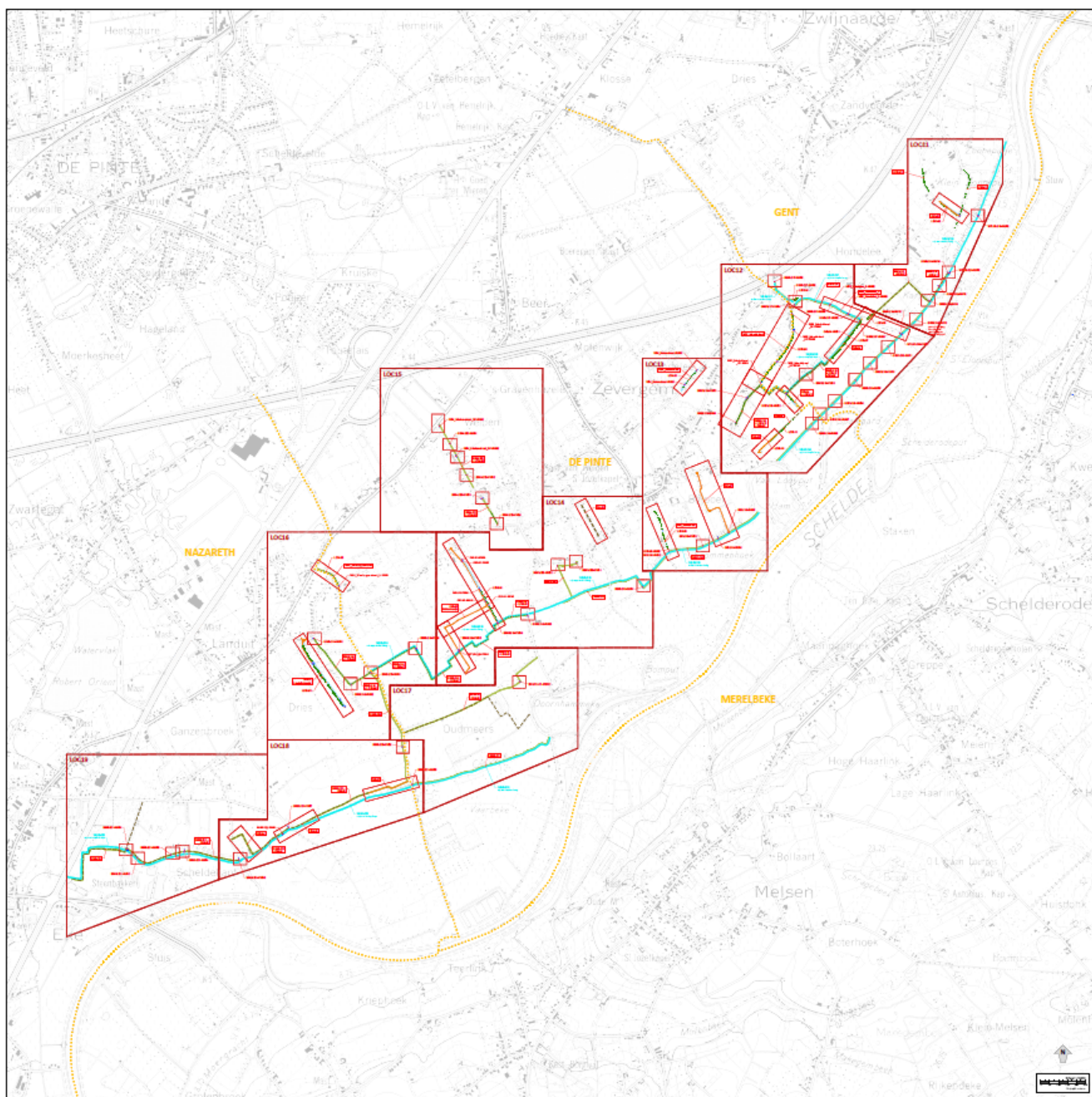

4 Typeprofiel van een nieuw aan te leggen steenslagweg © Lobelle.

- Vernieuwen of verbeteren van een steenslagweg. De oude top laag wordt opgebroken en vervangen door nieuwe steenslag. De bestaande onderfundering wordt niet gewijzigd.
- Door het veranderen en vergroten van de kavelinfrastructuur worden een groot aantal perceelsopritten/overgangen overbodig. Deze opritten of overgangen, meestal in de vorm van inbuizingen van de gracht, worden verwijderd en de gracht wordt terug opengemaakt. Deze werken kunnen gepaard gaan met het heel plaatselijk uitgraven van een bestaande waterloop en het plaatselijk opbreken van een asfaltverharding.
- Aanleg van nieuwe perceelstoegangen door plaatselijk inbuizing van een gracht.
- Aanleg van een wadi waarbij het maaiveld plaatselijk wordt afgegraven tot een maximale diepte van 30 cm (in functie van de watertoets).
- Plaatselijk aanwerken of ophogen van het bestaande maaiveld in functie van een betere toegankelijkheid.
- Vernieuwen van bestaande brugconstructies in de vorm van kokers met kopmuren en (asfalt)verhardingen over waterlopen.
- Aanleg van overstortconstructies in nieuwe langsgrachten.
- Aanleg van oeverversterking waar nieuwe grachten in waterlopen uitkomen.
- Ruimen van bestaande waterlopen waarbij de organische specie (slib) wordt verwijderd.
- Opbreken van bestaande omheiningen en plaatsen van nieuwe omheiningen of akkerpalen langs bufferstroken en wandelpaden.

Hieronder wordt per locatie aangegeven welke werken zullen worden uitgevoerd.

Uitgangspunt van de beschrijving zijn de plannen opgemaakt in functie van de omgevingsvergunningsaanvraag.

5 Overzichtsplan met aanduiding van de verschillende locaties (van 11 in het noordoosten tot 19 in het zuidwesten) en alle geplande werken © Lobelle.

1.4.1 Locatie 11

6 Geplande werken binnen locatie 11 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

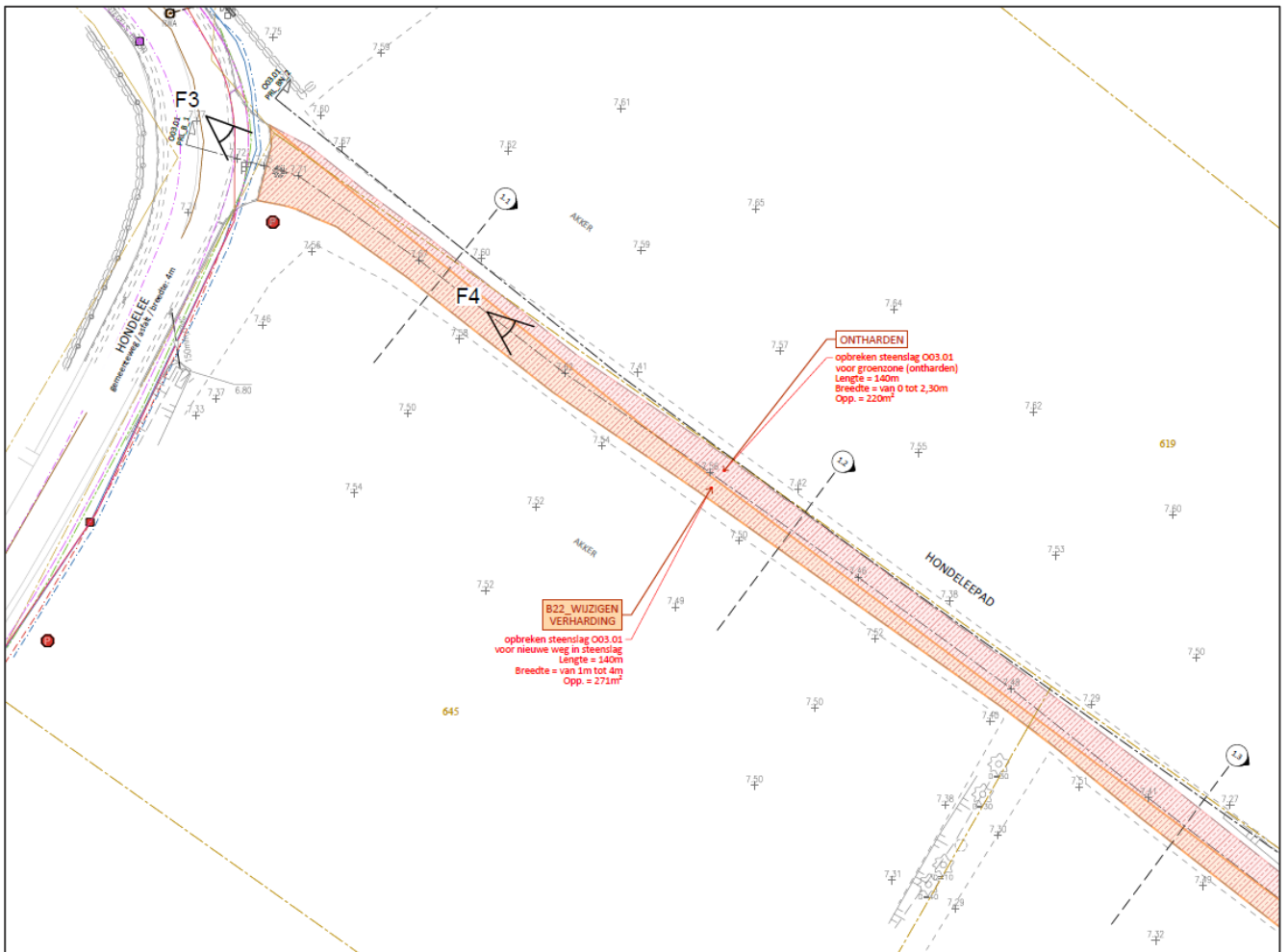
Landschappelijke inrichting

- Langs Hondelee en de Zwartekobenstraat worden op openbaar domein bomenrijen voorzien in de vorm van lindes, respectievelijk knotwilgen.
- Langs het te verleggen en verbeteren Hondeleepad (tussen Hondelee en de Zwartekobenstraat) worden eveneens knotwilgen aangeplant.
- Langs de bomenrijen worden nieuwe afsluitingen geplaatst ter vervanging van de oude die opgebroken worden.
- Aan percelen 678A en 686A wordt voor de toegankelijkheid van de voorziene bufferstrook langs de Zwartekobensbeek een beperkte laagte opgevuld (22,5 op 5m groot).

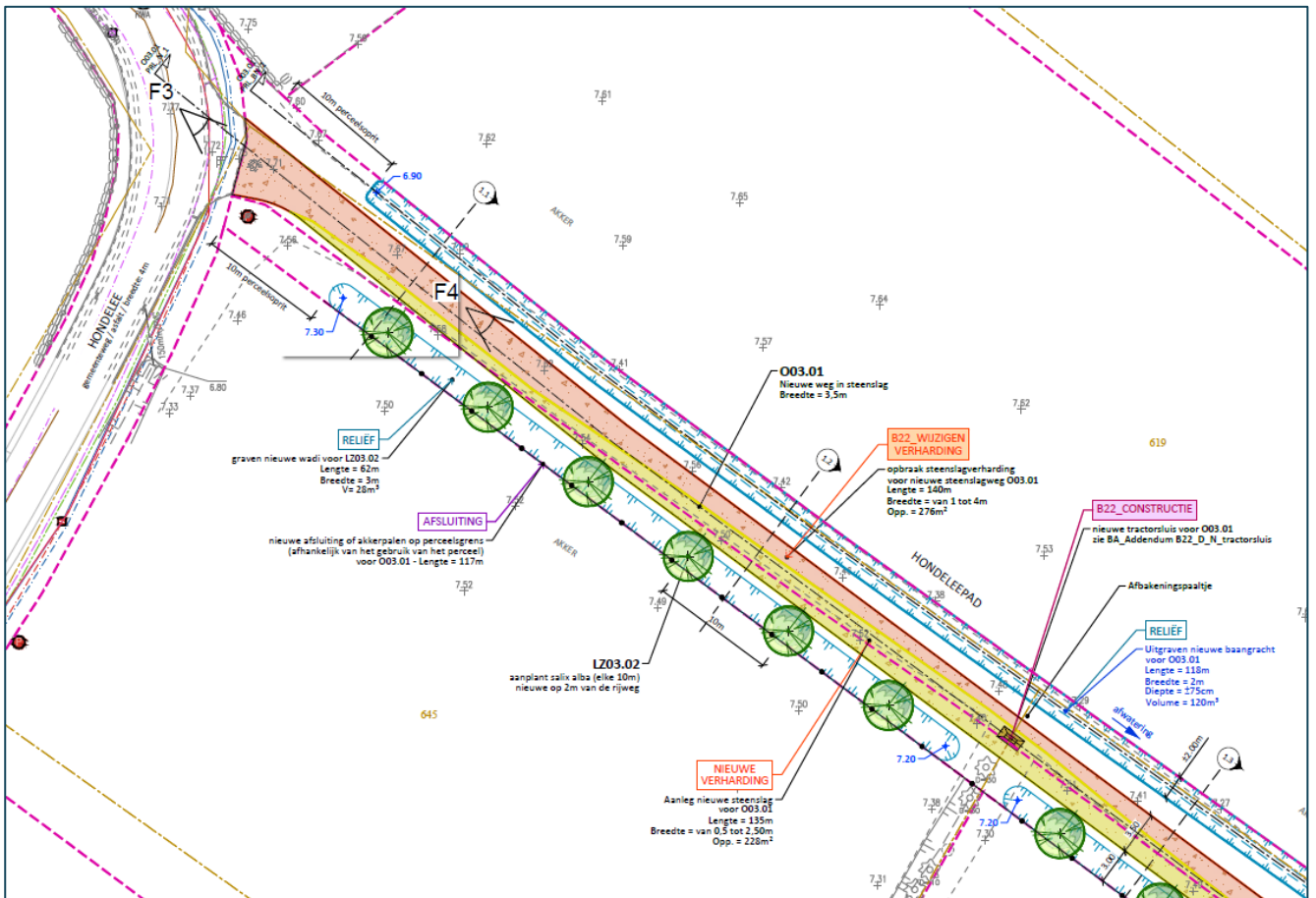
- Langs de Kokersbeek wordt op de bufferstook een onverhard wandelpad voorzien waarbij een afsluiting geplaatst wordt om de strook af te bakenen van wei- en akkerlanden.

Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

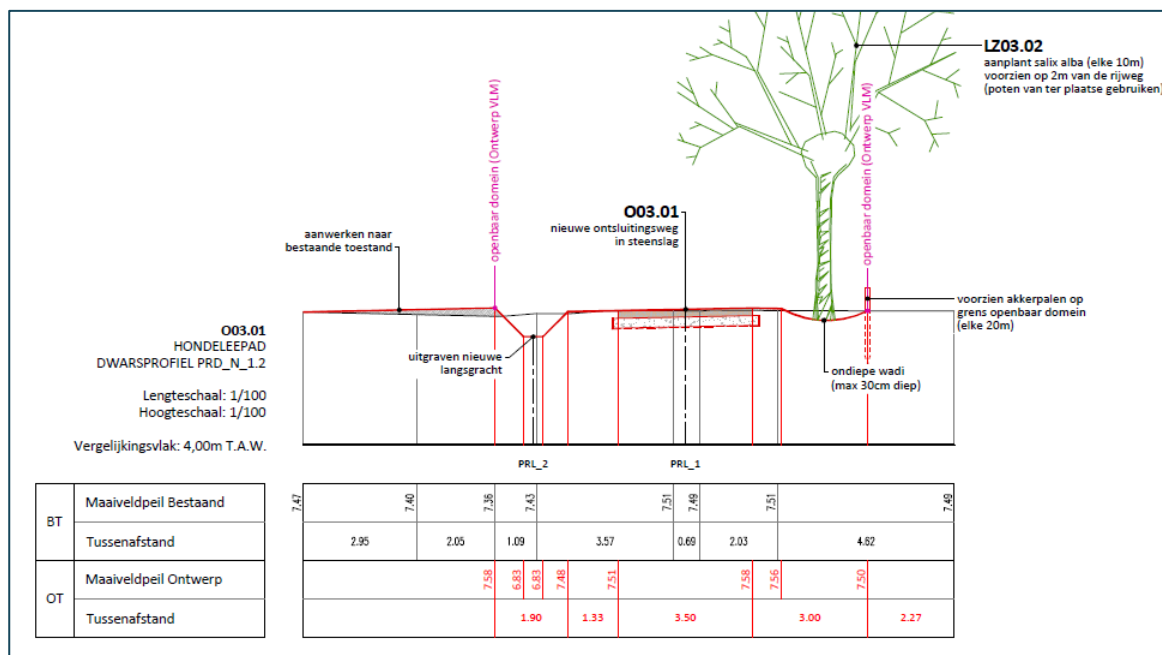
- Hondeleepad: De nieuwe kavelstructuur maakt dat tussen de Hondelee en de Zwartekobenstraat de bestaande steenslagweg verlegd moet worden. Om dit te realiseren wordt
 - o De bestaande steenslagweg opgebroken
 - o De asfaltverharding bij de aansluiting met de Zwartekobenstraat opgebroken
 - o Een nieuwe steenslagweg aangelegd met langsgracht en tractorsluis
 - o Twee inbuizingen gerealiseerd
 - o Ten zuiden van en parallel aan het pad over een lengte van 50 m een verdiepte strook voorzien tot max. 30 cm diep (die de functie van een wadi kan opnemen) met een bomenrij van knotwilgen en een afsluiting

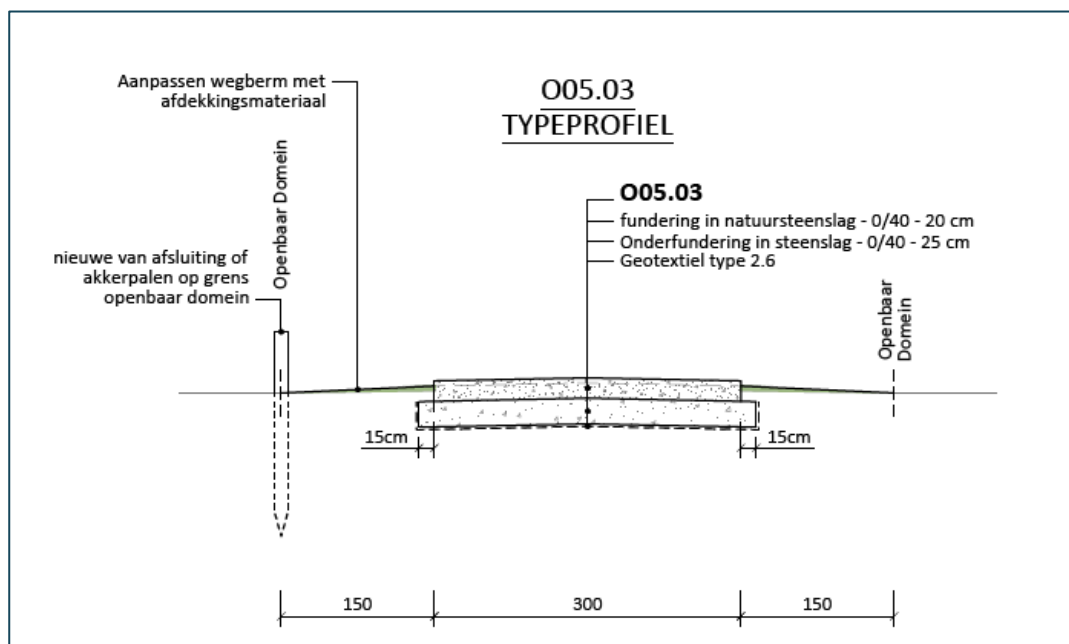
7 Plan bestaande toestand Hondleepad © Lobelle;

8 Plan nieuwe toestand Hondeleepad © Lobelle.

9 Dwarsprofiel doorheen de nieuwe ontsluitingsweg met langsgracht en ondiepe wadi © Lobelle.

10 Typeprofiel nieuw aan te leggen steenslagweg © Lobelle.

- Langs de Zwartekobensbeek worden ifv de toegankelijkheid van de nieuwe bufferstrook en om de toegang tot de aangrenzende percelen te garanderen bestaande inbuizingen opgebroken en waar nodig nieuwe inbuizingen gerealiseerd.

Algemene ontsluiting

- Ter hoogte van de Zwartekobensbeek worden 2 bestaande duikers met asfaltverharding opgebroken en vervangen door nieuwe constructies

Overige werken

- De Zwartekobensbeek wordt geruimd.
- De bufferstroken langs de Zwartekobens- en Kokersbeekbeek worden afgescheiden door nieuwe afsluiting (waarbij oude worden opgebroken).

1.4.2 Locatie 12

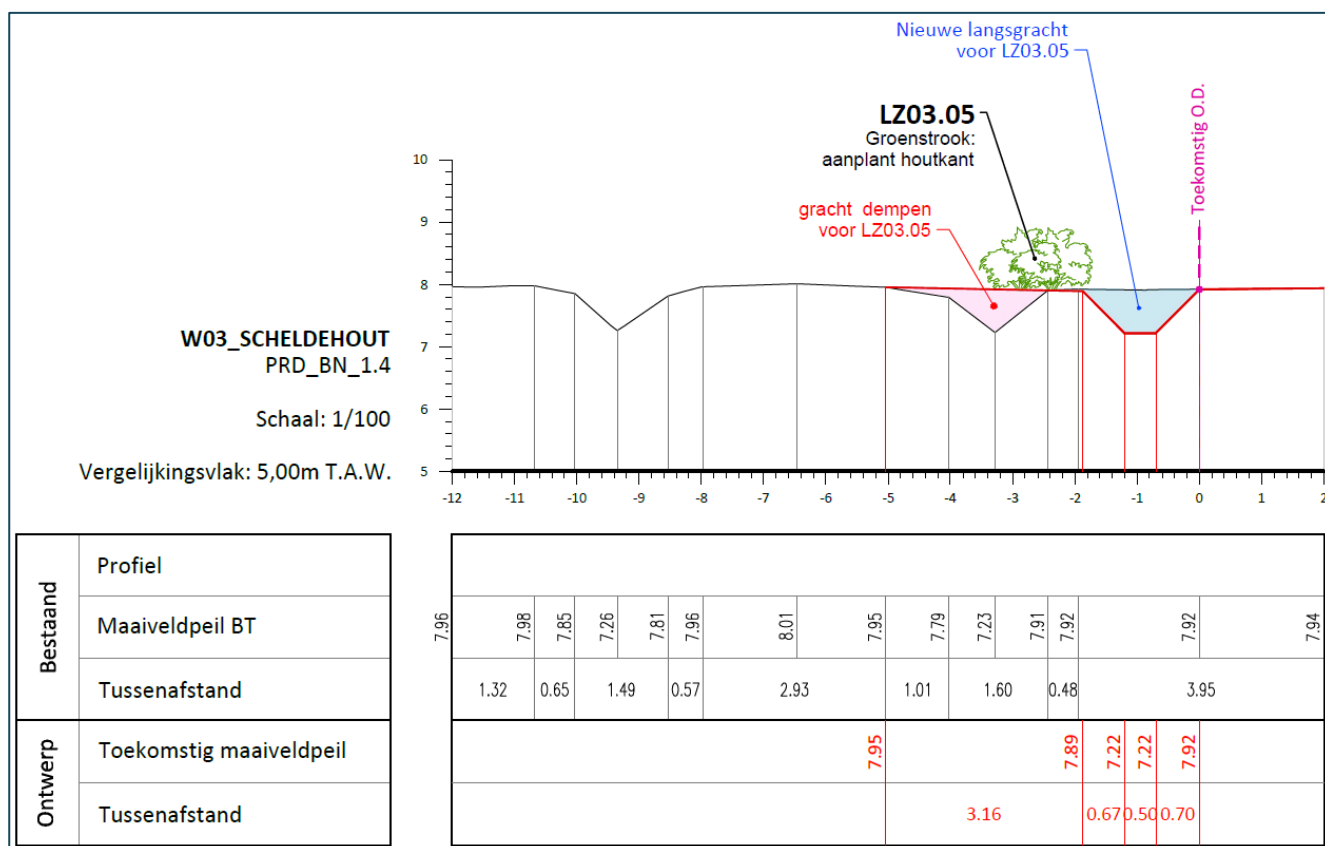
11 Geplande werken binnen locatie 12 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

- Aanplantingswerken tussen de bocht van de Hondelee en perceel 741A, langs Schelدهout, langs het wandelpad aan de Toutefaisbeek en waar de Kokersbeek wegdraait va de Eggestraat
- Langs de Kokersbeek wordt op de bufferstook een onverhard wandelpad voorzien waarbij een afsluiting geplaatst wordt om de strook af te bakenen van wei- en akkerlanden (zie ook locatie 11).

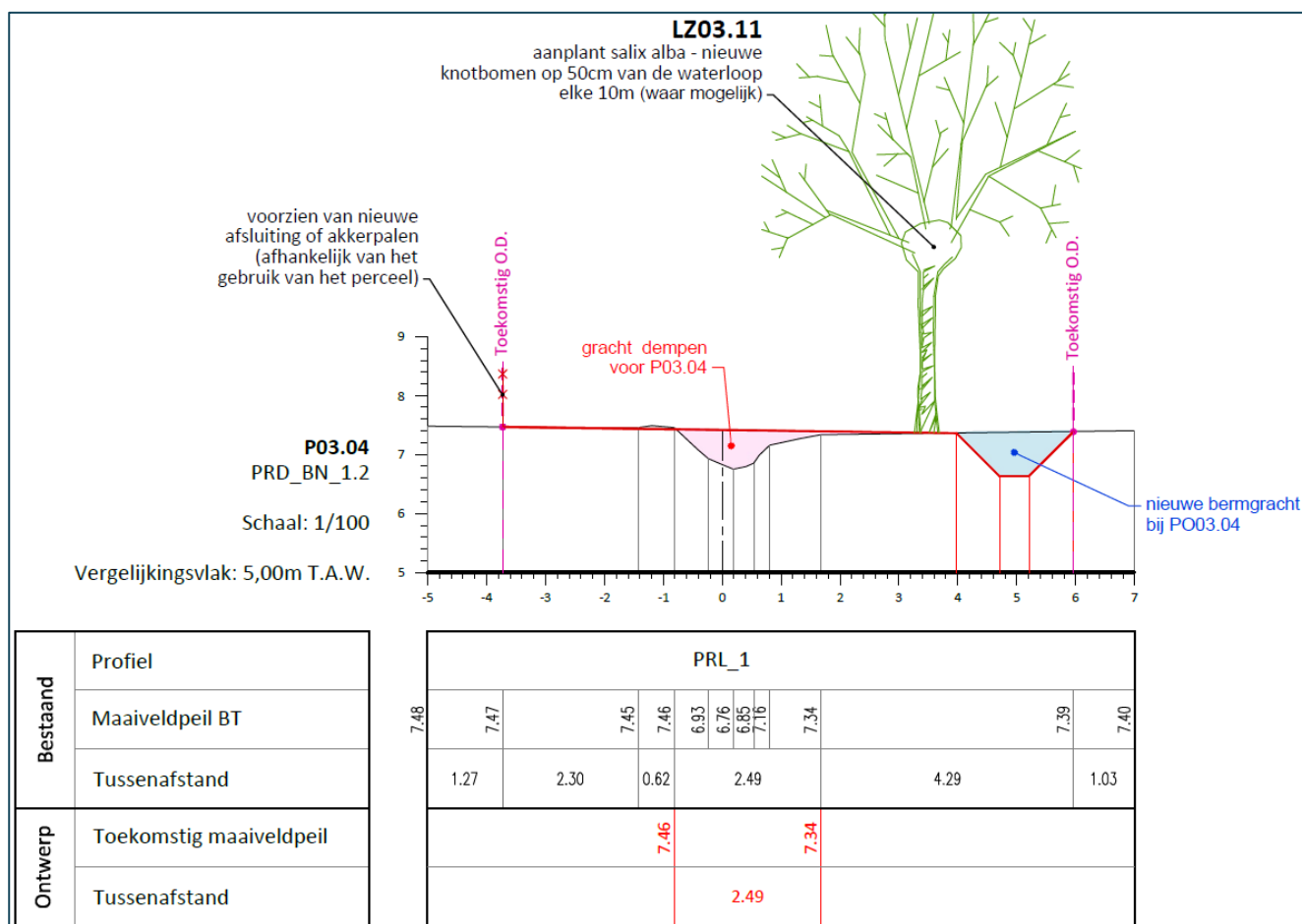
Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

- Bij perceel 741A wordt zowel nabij de E17 als aan Hondelee een inbuizing voorzien. Voor de gracht bij de E17 die aansluit op de Kokersbeek is dat incl. oeverversterking. Voor de werken thv de Hondelee is het nodig een boom te rooien.
- Bij perceel 745A wordt een inbuizing voorzien die aansluit op de Kokersbeek met oeverversterking.
- Langs Schelدهout wordt voor de aanplant van de nieuwe houtkant de bestaande langsgracht gedempt en vervangen door een nieuwe langsgracht. Bestaande inbuizingen worden opgebroken en vervangen door nieuwe waar nodig. In de nieuwe gracht komen twee overstortconstructies met oeverversterking. Bij de monding in de Toutefaisbeek wordt een oeverversterking aangelegd.

12 Dwarsprofiel van de nieuwe groenstrook met langsgracht langs Scheldehout © Lobelle.

- Langs de Toutefaisbeek wordt een bufferstrook met een onverhard wandelpad ingericht. Om de toegang tot de aangrenzende percelen te garanderen worden waar nodig inbuizingen opgebroken en vervangen. Het wandelpad loopt verder tussen percelen 571 en 781, 587 en 783 en 600, en langs de percelen 584, 585 en 586. Om dit te realiseren wordt:
 - o Een gracht gedempt en vervangen door een nieuwe bermgracht.
 - o Een boom gerooid.
 - o Tussen de nieuwe gracht en het pad worden nieuwe bomen aangeplant en verder ook langs het pad richting de aan te leggen ontsluitingsweg in steenslag richting Blijpoel.

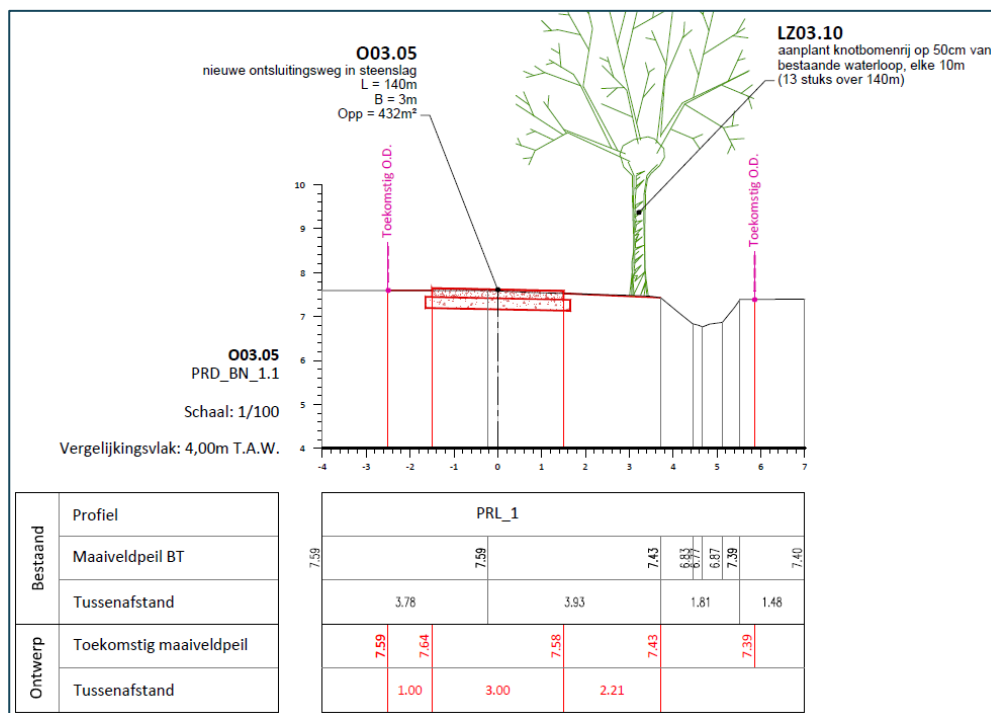

13 Dwarsprofiel ter hoogte van de te dempen gracht en de nieuwe gracht ter hoogte van het nieuwe grazig wandelpad © Lobelle.

- Aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg in steenslag in het verlengde van Blijpoel. Zie typeprofiel onder locatie 11 (figuur 7). De weg wordt is 140 m lang en is 3 m breed.

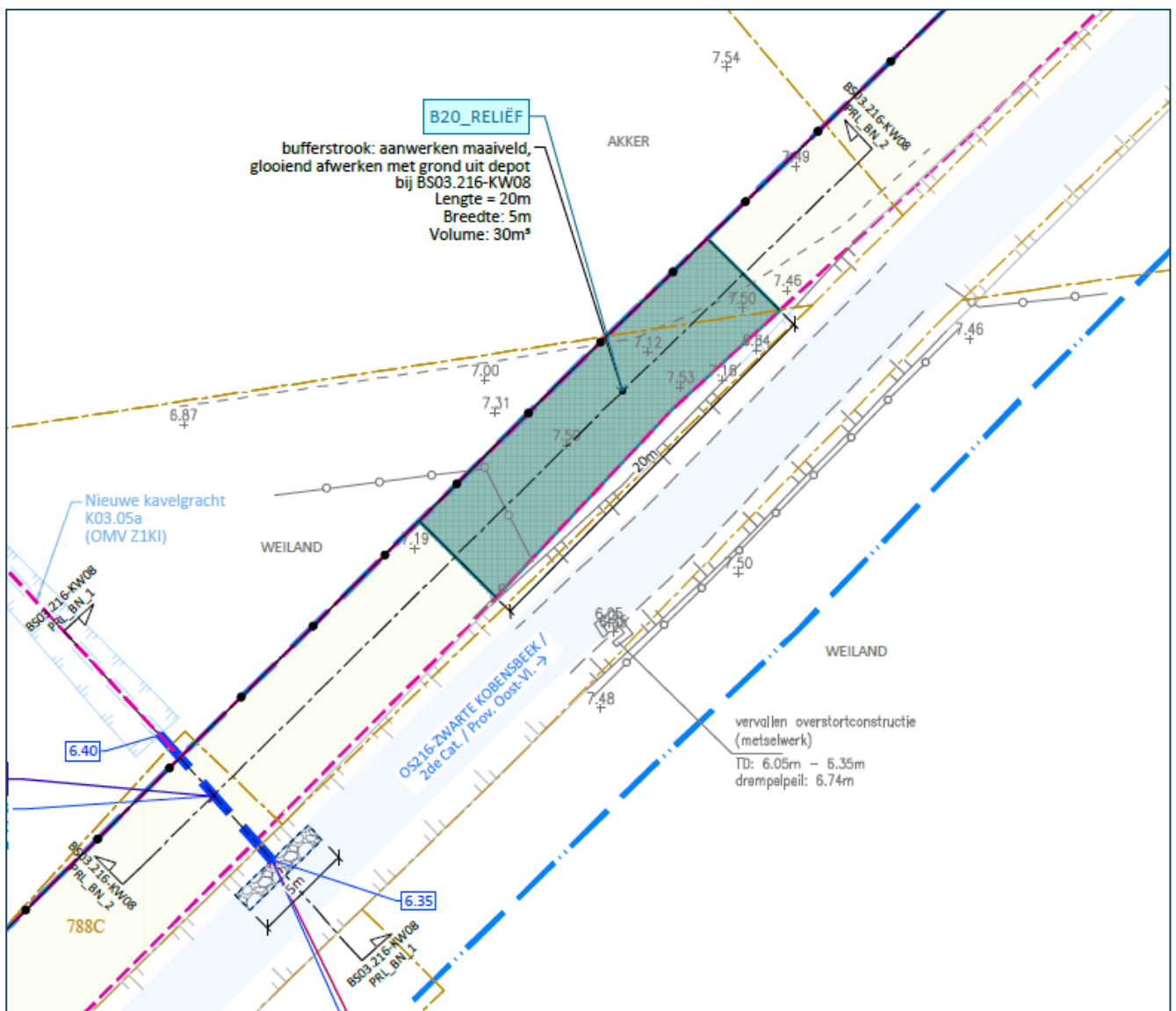

14 Situering van de nieuwe ontsluitingsweg in steenslag in het verlengde van Blijpoel op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

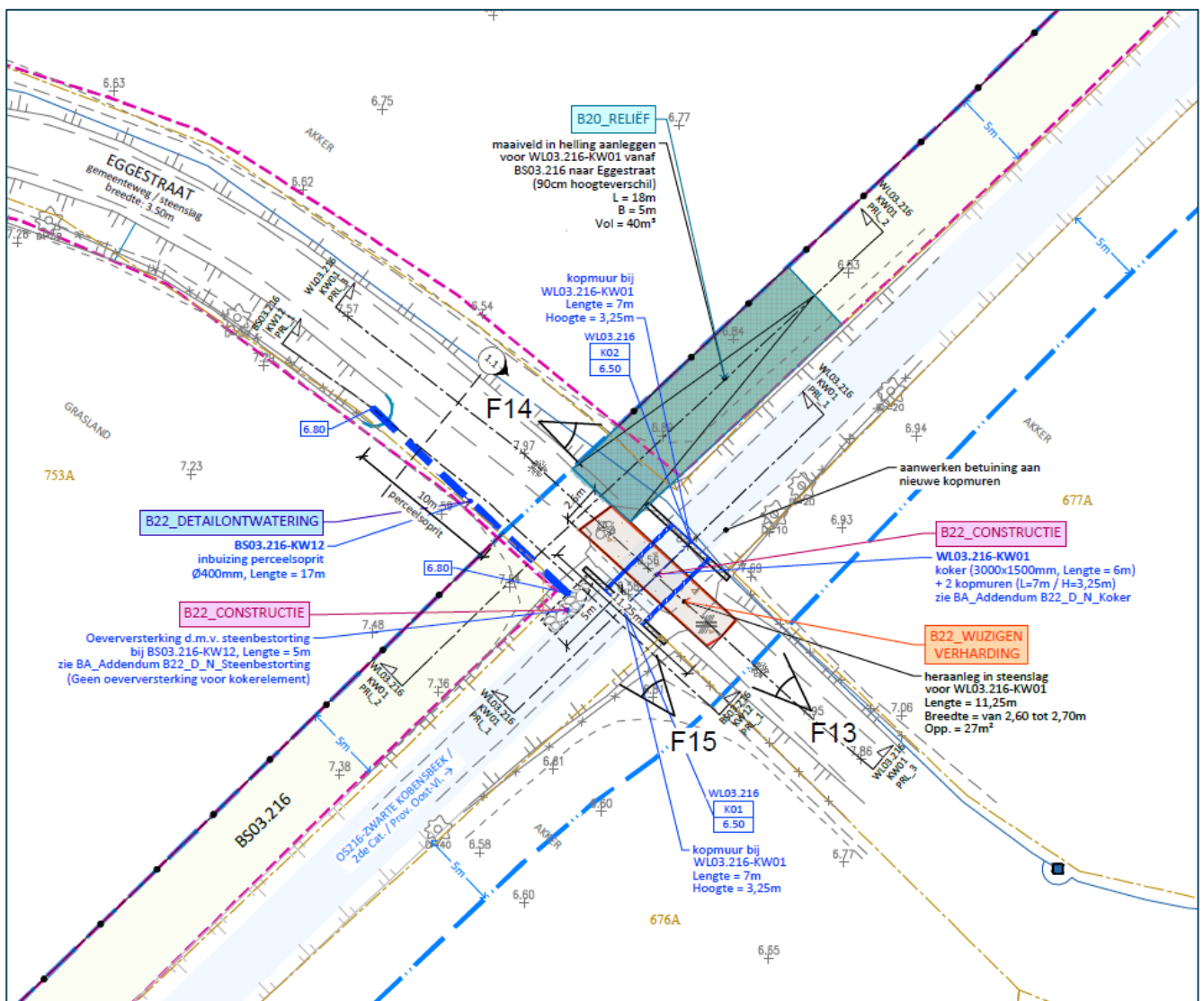
15 Dwarsprofiel van de nieuw aan te leggen ontsluitingsweg © Lobelle.

- Bij percelen 775, 777, 782 en 784 wordt een inbuizing in de Toutefaisbeek opgebroken.
- Bij percelen 589 en 600 wordt een inbuizing als aansluiting van een gedempte gracht met de Zwartekobensbeek opgebroken.
- Aanleg van een bufferstrook langs de Zwartekobensbeek. Om dit te realiseren wordt:
 - o Bij percelen 787A en 788A het maaiveld aangewerkt en glooiend afgewerkt over een lengte van 20m en een breedte van 5m.

16 Detail van de bufferstrook waar het maaiveld wordt aangewerkt © Lobelle.

- 3 kavelgrachten aangesloten op de Zwartekobensbeek via een inbuizing met oeverversterking.
- Ter hoogte van de aansluiting met de Eggestraat een inbuizing voorzien als perceelstoegang en wordt het maaiveld in helling gelegd over een lengte van 18m en een breedte van 5m.

17 Detail van de bufferstrook ter hoogte van de aansluiting op de Eggestraat © Lobelle.

- De Eggestraat wordt heraangelegd waarbij de oude steenslag verwijderd wordt en nieuwe aangebracht. Een langsgracht (voorzien in het zusterdossier Z1KI, samen met de nodige perceelsopritten) en een houtkant flankeren de straat. Naast de gracht komt een nieuwe afsluiting.
 - o Percelen 749 en 769 worden toegankelijk via 2 nieuwe inbuizingen op de Toutefaisbeek
- Langs de Kokersbeek komt een bufferstrook parallel aan Eggestraat en Hondelee. Om dit te realiseren worden:
 - o Voor percelen 745A, 748 en 749 de nodige inbuizingen met oeversterking voorzien.

- Bestaande inbuizingen opgebroken en de waterloop over een lengte van 5m uitgegraven en voorzien van de nodige oeverversteving.

Algemene ontsluiting

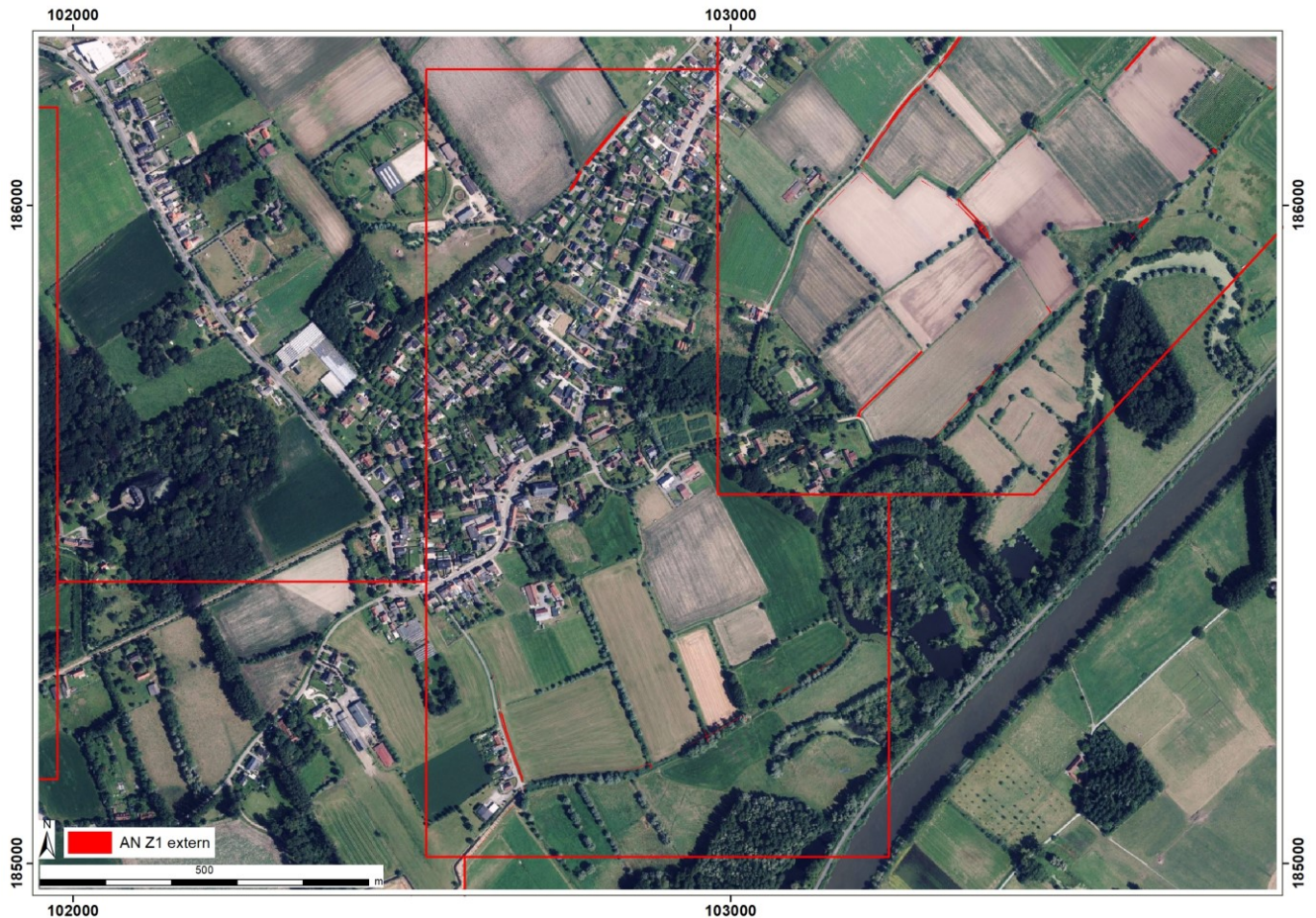
De brug in de Eggestraat over de Zwartekobensbeek wordt vernieuwd door:

- De bestaande koker (gemetst gewelf) met kopmuren en de verharding van de brug met afsluiting op te breken.
- Een nieuwe koker aan te leggen met twee betonnen kopmuren en de steenslagverharding te vernieuwen. (Zie ook bovenstaande figuur.)

Overige werken

- De Zwartekobensbeek, Toutefaisbeek en Kokersbeek worden geruimd.
- De bufferstroken langsheen de geklasseerde waterlopen worden afgescheiden door nieuwe omheiningen (waarbij oude worden opgebroken).

1.4.3 Locatie 13

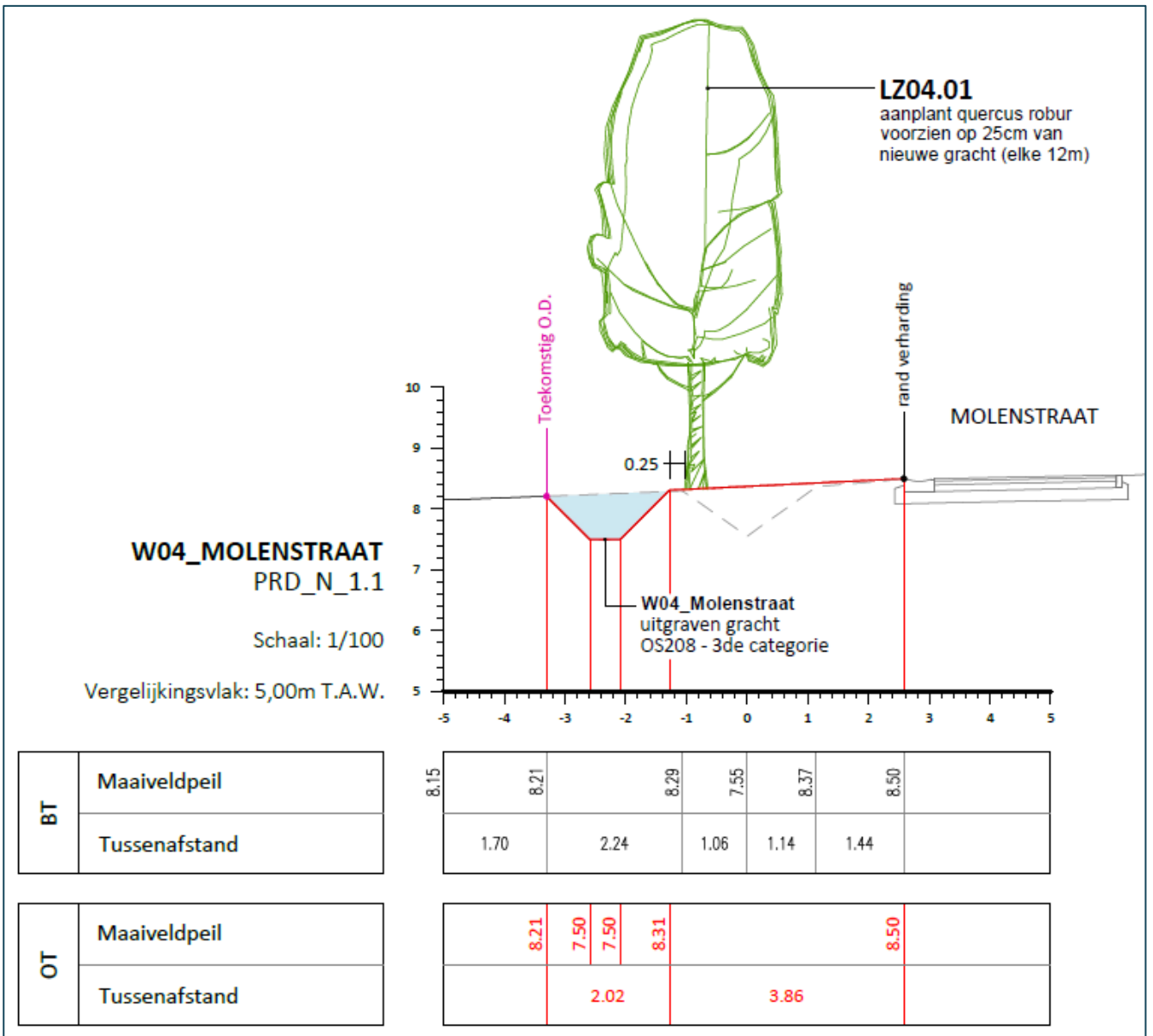
18 Geplande werken binnen locatie 13 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

- Langs de Bomstraat en de Molenstraat worden nieuwe aanplantingen voorzien.

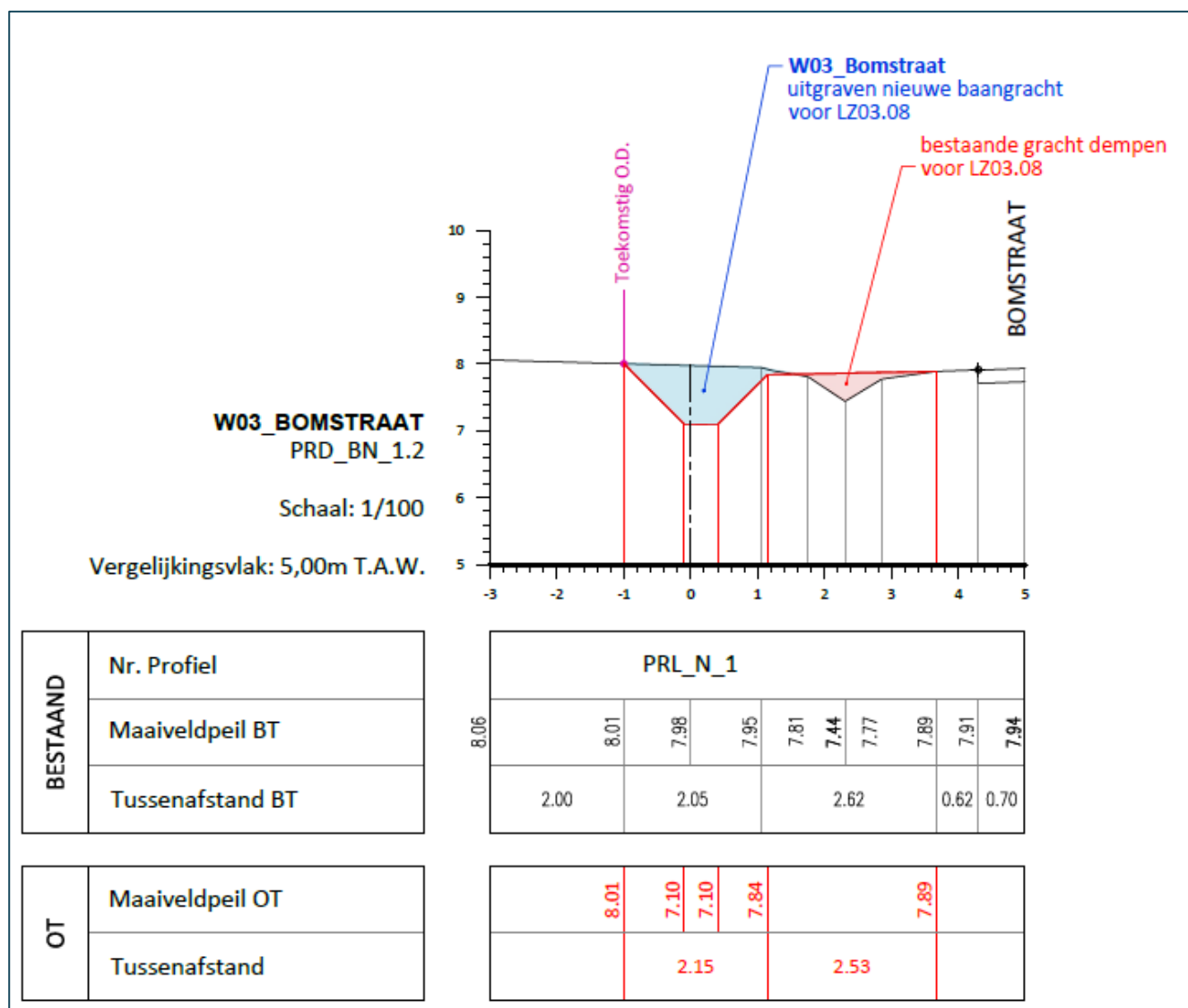
Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

- Bij percelen 375A en 380, aan de Molenstraat: Tussen de Molenstraat, Ceulenbroeckdreef en E17 wordt de kavelstructuur hertekend.
 - o De langsgracht langsheen de Molenstraat wordt verplaatst en heraangelegd en een tweetal bestaande inbuizingen worden geëlimineerd, incl. de kopmuren en een toegangspuit.
 - o De nieuwe percelen worden toegankelijk door nieuwe perceelsopritten aan te leggen.
 - o Langsheen de gracht komt een afsluiting en worden bomen geplant.

19 Dwarsprofiel door te verplaatsen langsgracht van de Molenstraat © Lobelle.

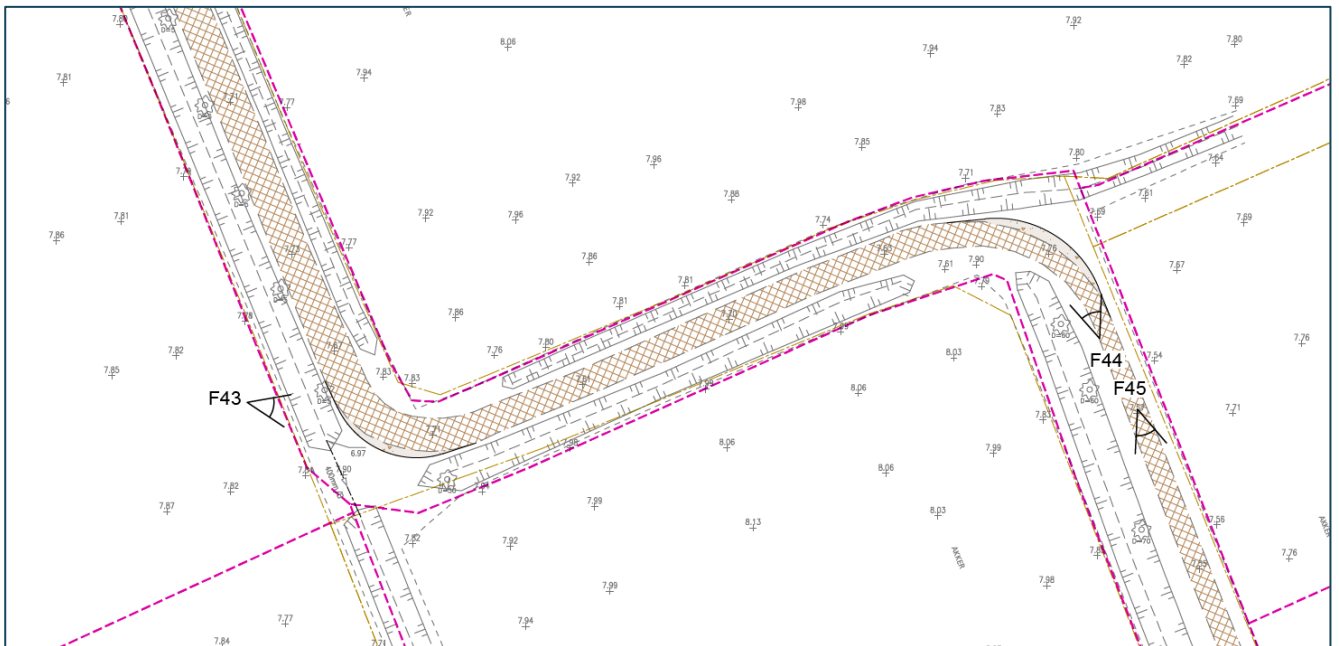
- Bij percelen 633, 634 en 631 worden nieuwe inbuizingen voorzien om de percelen toegankelijk te maken.
- Ter hoogte van de percelen 630, 631 en 632 aan de Bomstraat wordt de baangracht verlegd (dempen en nieuwe graven) met aanleg van een overstortconstructie en het voorzien van aanplantingen van zwarte els.

20 Dwarsprofiel door te verleggen baangracht aan de Bomstraat © Lobelle.

Algemene ontsluiting

- De steenslag van het Warandestraatje wordt verbeterd en ter hoogte van de bochten wordt het wegdek plaatselijk max. 1m verbreed (er wordt nu tot op de percelen gereden).

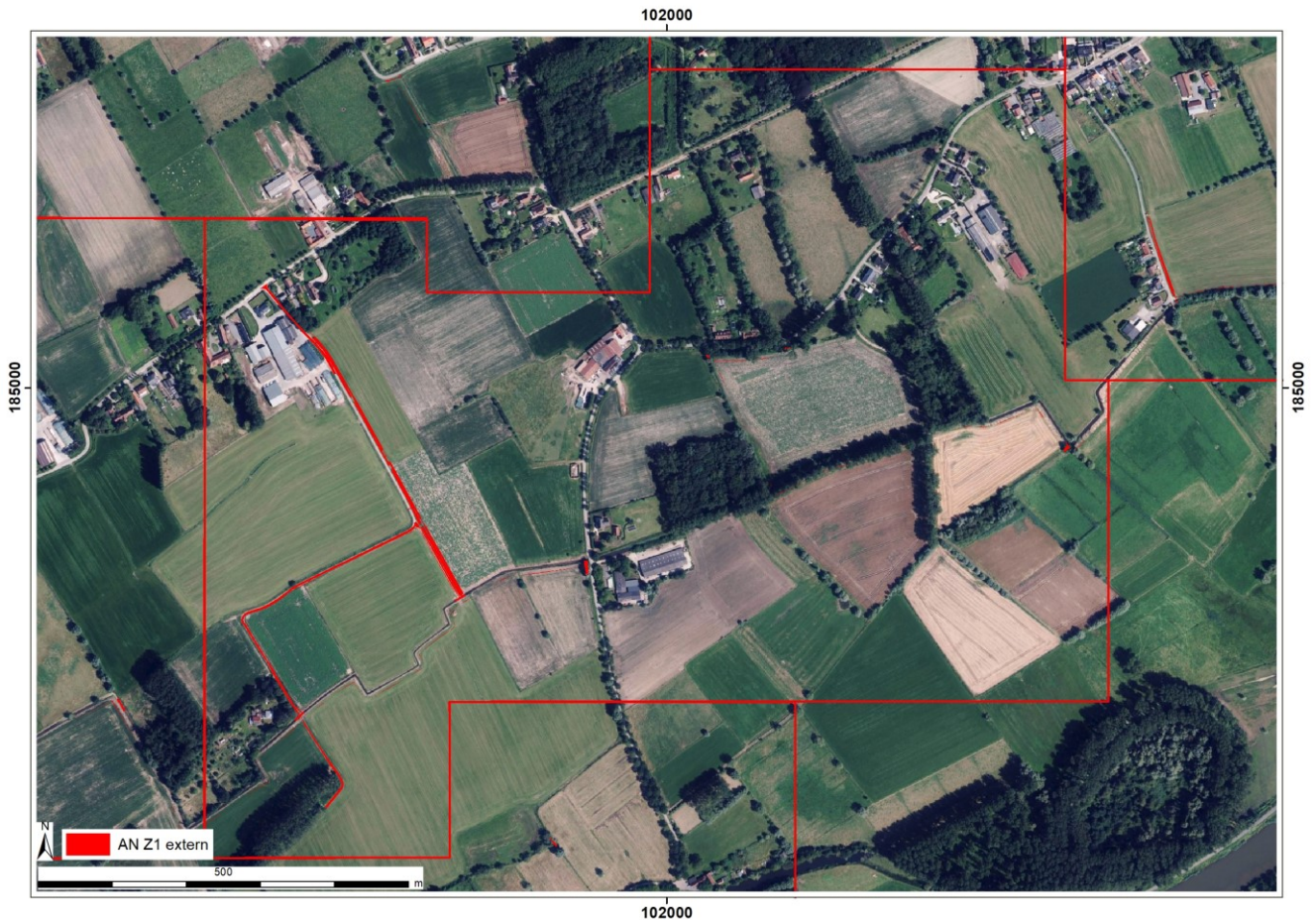

21 Detail van de verbreding van het wegdek van het Warandestraatje ter hoogte van de bochten © Lobelle.

Overige werken

- De Zwartekobensbeek wordt geruimd.
- Langsheen de Zwartekobensbeek wordt een bufferstrook voorzien die van de landbouwpercelen afgescheiden wordt door een nieuwe afsluiting.
 - o De bufferstrook wordt ontsloten door in deze zone vier nieuwe inbuizingen te voorzien incl. oeverversterking aan de monding in de waterloop.

1.4.4 Locatie 14

22 Geplande werken binnen locatie 14 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

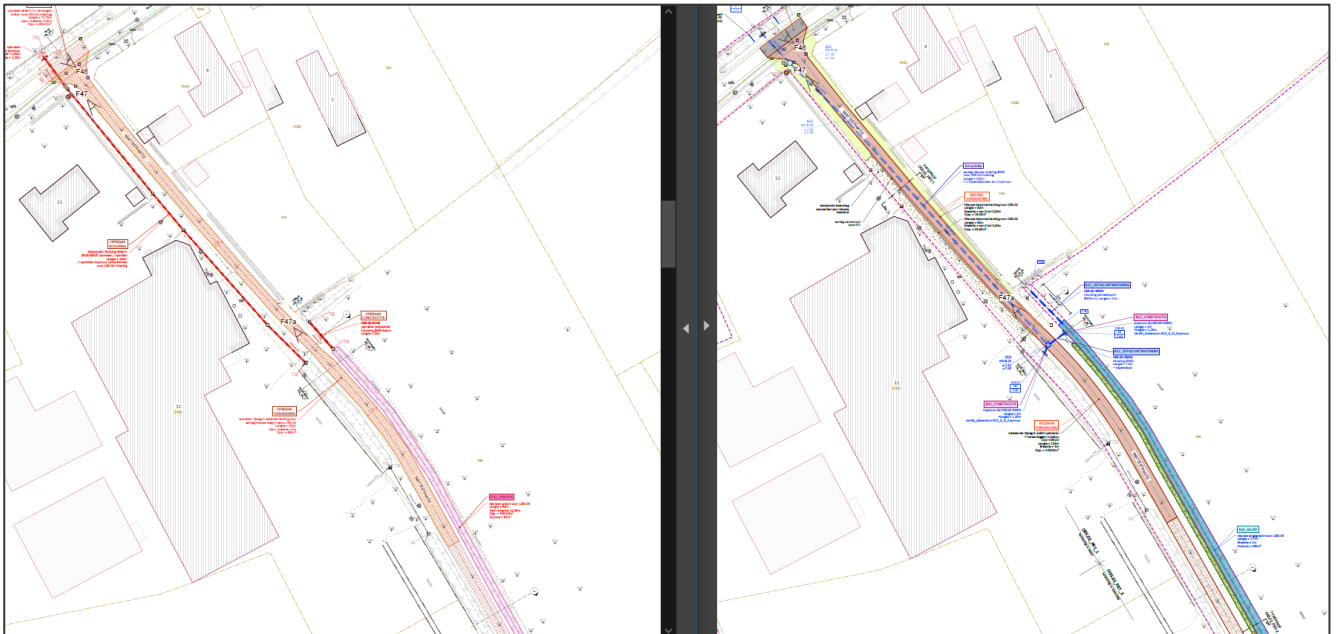
- Snoeiwerken tussen de Weldendreef en Toutefaisbeek/Pont Zuid en aanplantingswerken langs de Zwartekobensbeek en het Mattestraatje.

Algemene ontsluiting

Het Mattestraatje wordt vernieuwd. Voorbereidend aan deze heraanleg:

- Wordt de asfalt- en steenslagverharding opgebroken.
- Worden de bestaande inbuizingen en riolering in de zijberm en dwars onder de weg verwijderd incl. de kopmuur aan de Landuitstraat.
- Worden de twee bruggen (kokers) over de Zwartekobensbeek afgebroken om te vernieuwen

- Een nieuwe afsluiting (of akkerpalen, afhankelijk van het gebruik van de percelen) aan de andere kant van de weg.
- Nieuwe kokers met kopmuren en oeverversterking aan de twee bruggen over de Toutefaisbeek incl. nieuwe steenslagverharding.

24 Werken aan het Mattestraatje. Links bestaande toestand en rechts nieuwe toestand © Lobelle.

Overige werken

- De Zwartekobensbeek wordt geruimd.
- Langs de Toutefaisbeek (aan percelen 365, 366, 368) wordt een bufferstrook voorzien die van de landbouwpercelen afgescheiden wordt door een nieuwe afsluiting. De bufferstrook wordt ontsloten door in deze zone twee nieuwe inbuizingen te voorzien incl. oeverversterking aan de monding in de waterloop.
- Langs de Zwartekobensbeek wordt een bufferstrook voorzien die van de landbouwpercelen afgescheiden wordt door een nieuwe afsluiting. De bufferstrook wordt ontsloten door in deze zone twee nieuwe inbuizingen te voorzien incl. oeverversterking aan de monding in de waterloop. Ter hoogte van het Vredespas wordt een beperkte beplanting voorzien met bosgoed.

1.4.5 Locatie 15

25 Geplande werken binnen locatie 15 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

- Langs de bufferstrook langs de Toutefaisbeek aan de kruising met de Landuitstraat komen twee nieuwe bomen.

Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

- Er worden 3 nieuwe inbuizingen met oeverversterking in de Toutefaisbeek voorzien voor de ontsluiting van percelen langs de Kriekestraat.
- Nieuwe perceelsoprit naar perceel 657A vanuit de Landuitstraat ter hoogte van de nieuwe bufferstrook waarbij een gracht plaatselijk wordt gedempt en een andere iets wordt uitgegraven.

Overige werken

- Aanleg van een bufferstrook langs de Toutefaisbeek en de Kriekestraat die van de landbouwpercelen afgescheiden wordt door een nieuwe afsluiting.

1.4.6 Locatie 16

26 Geplande werken binnen locatie 16 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

- Langs de bufferstrook aan de Zwartekobensbeek wordt op verschillende plaatsen bosgoed aangeplant.
- Het Landuitstraatje en de Wontergemstraat krijgen een nieuwe inrichting waarbij ook beplantingen horen.

Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

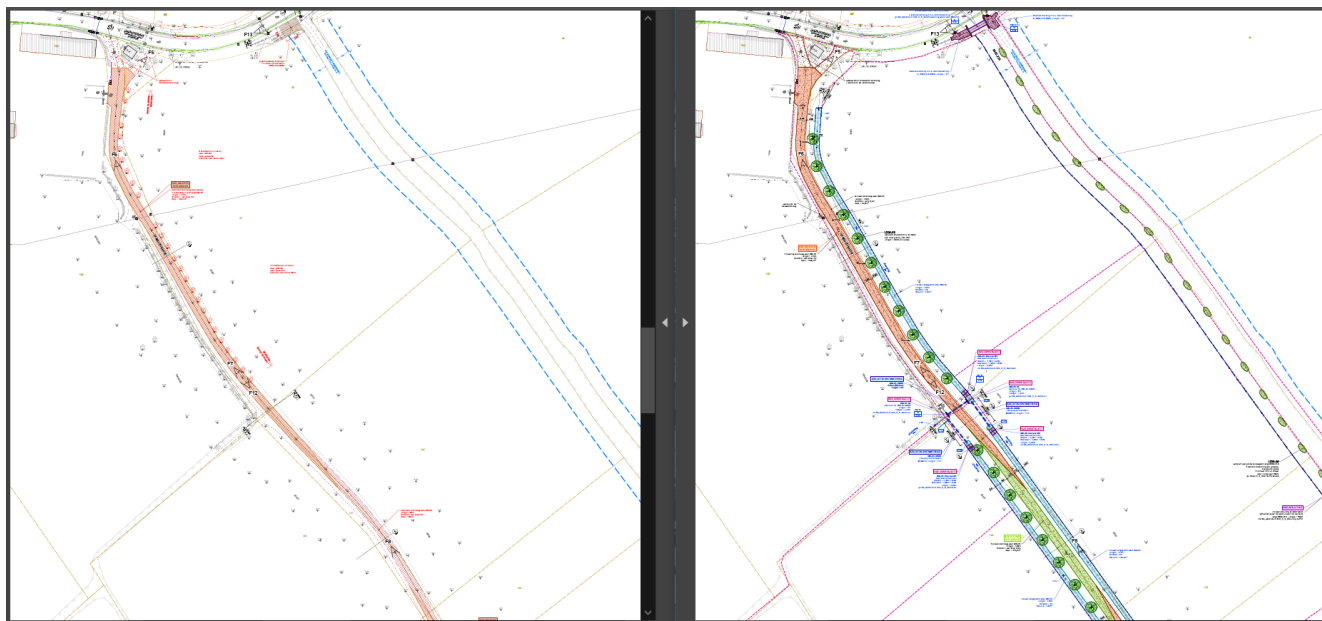
- Bij perceel 98A aan de Vaerebeke wordt de bestaande inbuizing in de Zwartekobensbeek (incl. oeverversterking) vervangen door een nieuwe, grotere om het perceel en de bufferstrook toegankelijk te maken.

Algemene ontsluiting

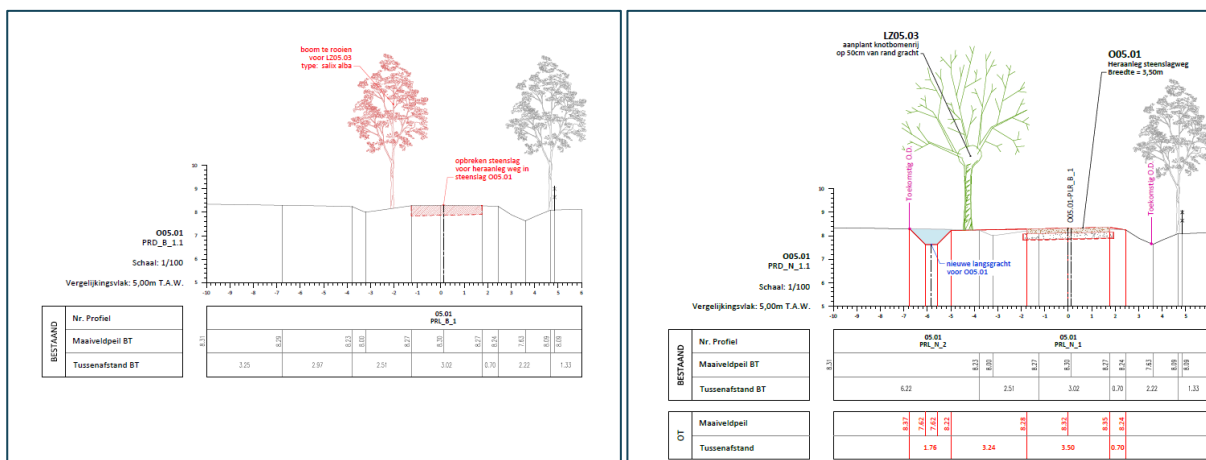
- Het Landuitstraatje wordt verbeterd en krijgt een nieuw profiel in steenslag en 2 langsrachten met beplanting. Hiervoor wordt voorafgaand:
 - o De bestaande steenslag opgebroken.
 - o Langs het eerste deel (vanaf de Landuitstraat) en op het einde van het straatje de bestaande bomen gerooid.
 - o Een paaltje verplaatst.
 - o De gracht gedempt.

De renovatie houdt in dat:

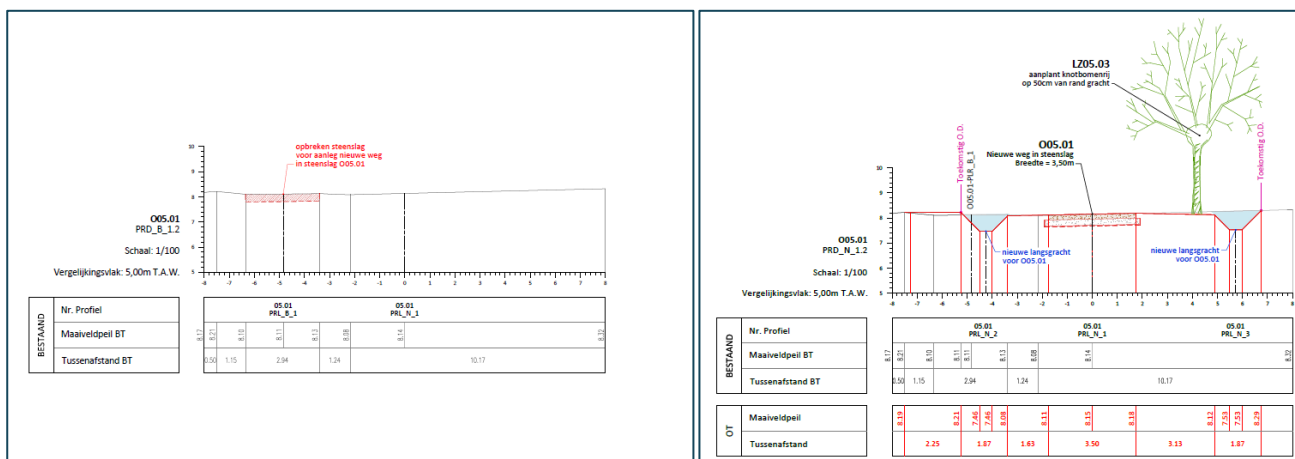
- o Het straatje een nieuwe steenslagverharding krijgt
- o In het eerste gedeelte (vanaf de Landuitstraat) één, en verder langs beide zijden nieuwe langsrachten worden gegraven, inclusief de nodige inbuizingen om enerzijds de afwatering te garanderen, en anderzijds 4 perceelsopritten te creëren.
- o Nieuwe knotbomen worden geplant.

27 Verbetering van het Landuitstraatje met links de bestaande toestand en rechts de nieuwe toestand © Lobelle.

28 Dwarsprofiel doorheen het eerste deel van het Landuitstraatje, links bestaande toestand en rechts nieuwe toestand © Lobelle.

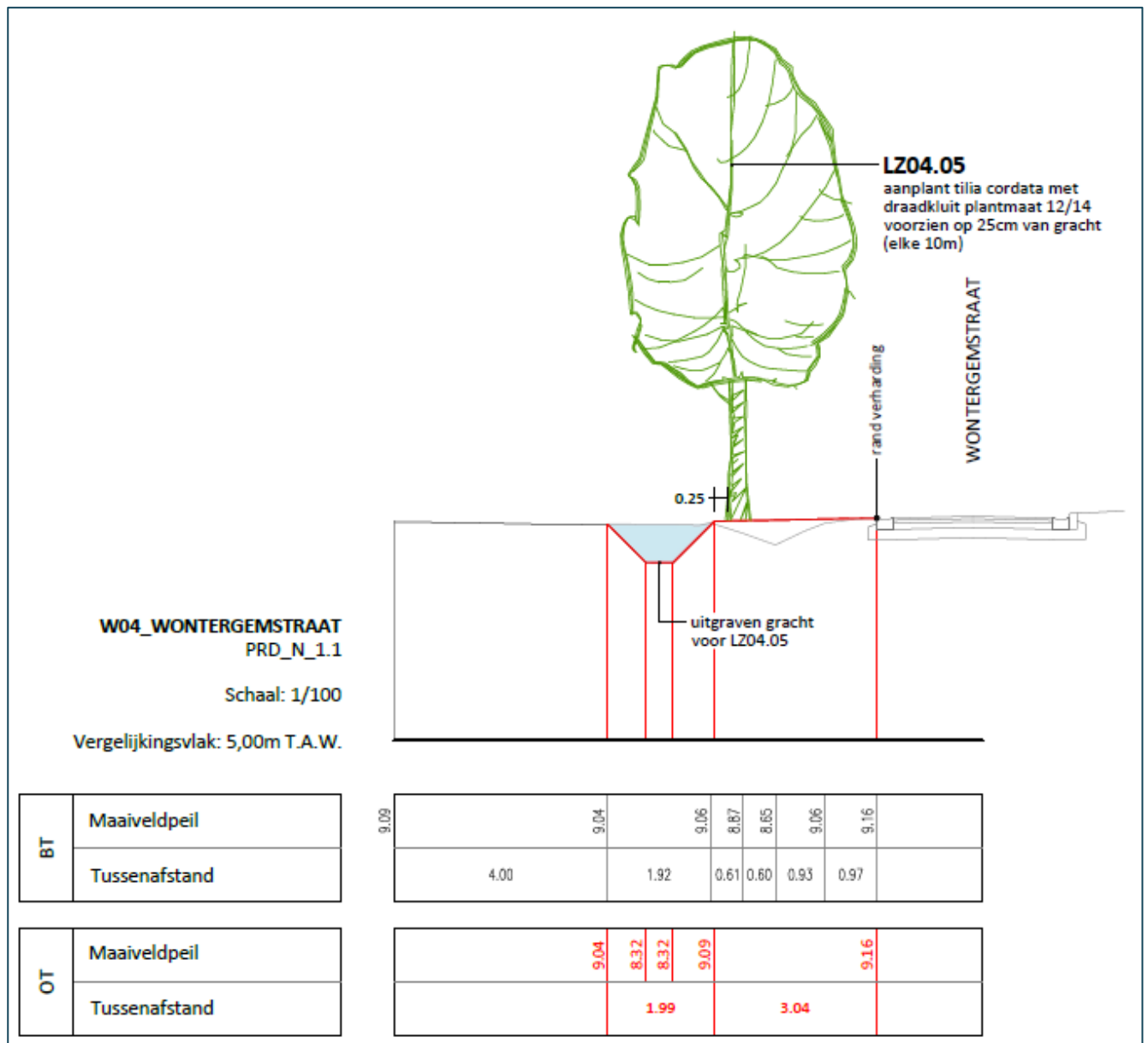

29 Dwarsprofiel doorheen het tweede deel van het Landuitstraatje, links bestaande toestand en rechts nieuwe toestand © Lobelle.

Overige werken

- De Zwartekobensbeek wordt geruimd.
- Langs de Zwartekobensbeek wordt een bufferstrook voorzien die van de landbouwpercelen afgescheiden wordt door een nieuwe afsluiting. De bufferstrook wordt ontsloten door in deze zone twee nieuwe inbuizingen te voorzien incl. oeverversterking aan de monding in de waterloop.
- De Wontergemstraat wordt opnieuw ingericht met een nieuwe langsgracht waarbij:
 - o De bestaande gracht gedempt wordt.
 - o De bestaande afsluiting afgebroken.
 - o Nieuwe bomen geplant worden tussen de straat en de gracht.

- Het aanliggende perceel twee nieuwe opritten krijgt waarbij één nieuwe inbuizing noodzakelijk is.
- Vanuit het oogpunt om water zoveel als mogelijk op te houden, twee overstortconstructies geplaatst worden.
- Afhankelijk van het gebruik van de aanliggende landerijen, akkerpalen of afsluiting geplaatst worden.

30 Dwarsprofiel doorheen de nieuwe langsgracht naast de gedempte gracht langs de Wontergemstraat © Lobelle.

1.4.7 Locatie 17

31 Geplande werken binnen locatie 17 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

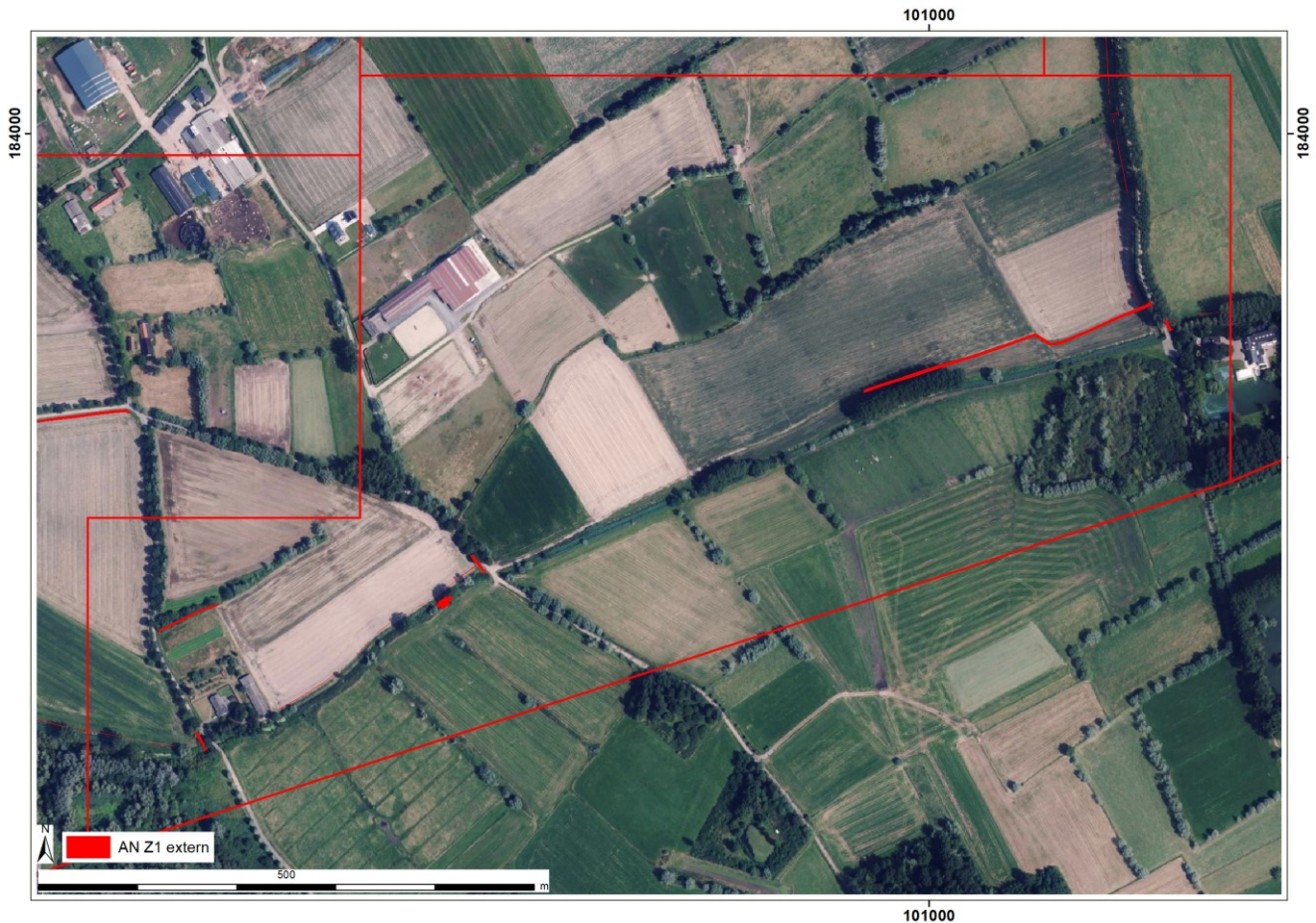
Landschappelijke inrichting

- Langs de waterloop tussen Vaerebeke en Pont-Zuid komt een bufferstrook die afgescheiden wordt van de landerijen door een nieuwe afsluiting. Om die strook overal toegankelijk te maken, dient aan percelen 443 en 444 een overgang gerealiseerd te worden door een inbuizing incl. oeverversterking.
- Langs de Moerbeek komt een bufferstrook die afgescheiden wordt van de aanliggende percelen door een nieuwe afsluiting.

Overige werken

- De Moerbeek wordt geruimd.

1.4.8 Locatie 18

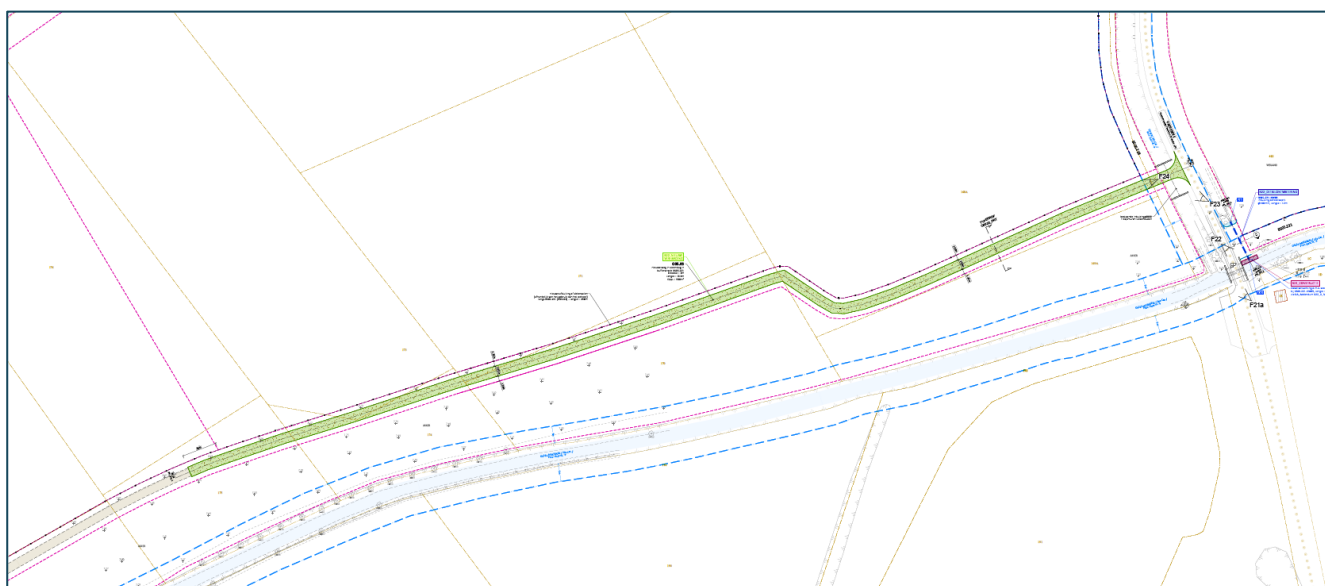
32 Geplande werken binnen locatie 18 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

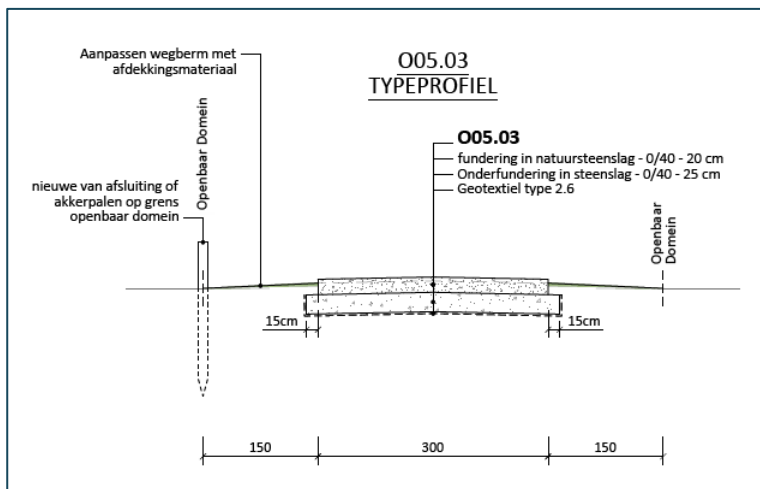
- Direct langs de Moerbeek en voor een stukje parallel ermee (met enkele percelen ertussen) komt een bufferstrook die afgescheiden wordt van de aanliggende percelen door een nieuwe afsluiting.
- Dwars hierop langs de waterloop OS228 (naast de weg Vaerebeke) komt een bufferstrook die afgescheiden wordt van de aanliggende percelen door een nieuwe afsluiting. Bij de samenloop met de Oudemeersbeek wordt omwille van de toegankelijkheid van de bufferstrook een inbuizing voorzien (incl. oeverversterking in de OS228).

Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

- Om de bufferstrook langs de Moerbeek aan te laten sluiten op de weg Vaerebeke, wordt de langsracht plaatselijk ingebuisd waarbij oeverversterking voorzien wordt bij de monding in de Moerbeek. Hiervoor dienen een 3-tal populieren te verdwijnen.
- Tussen Vaerebeke en de Meersstraat komt een wandelpad op de bufferstrook, waarbij het eerste gedeelte vanaf Vaerebeke in steenslag uitgevoerd wordt om de landbouwpercelen te ontsluiten (310 m). De betrokken percelen zijn 168A, 170, 171, 173 en 174. Daarna wordt het een grazig onverhard wandelpad. De bestaande steenslagweg aan de Meersstraat wordt verwijderd, gaat deels op in de bufferstrook en de rest wordt in cultuur gebracht.
 - o Om de bufferstrook langsheen de Moerbeek aan te laten sluiten op de Meersstraat, wordt de langsracht plaatselijk ingebuisd waarbij oeverversterking voorzien wordt bij de monding in de Moerbeek.
 - o Om de bufferstrook langsheen de Moerbeek aan te laten sluiten op de Waterratstraat, wordt de langsracht plaatselijk ingebuisd waarbij oeverversterking voorzien wordt bij de monding in de Moerbeek.

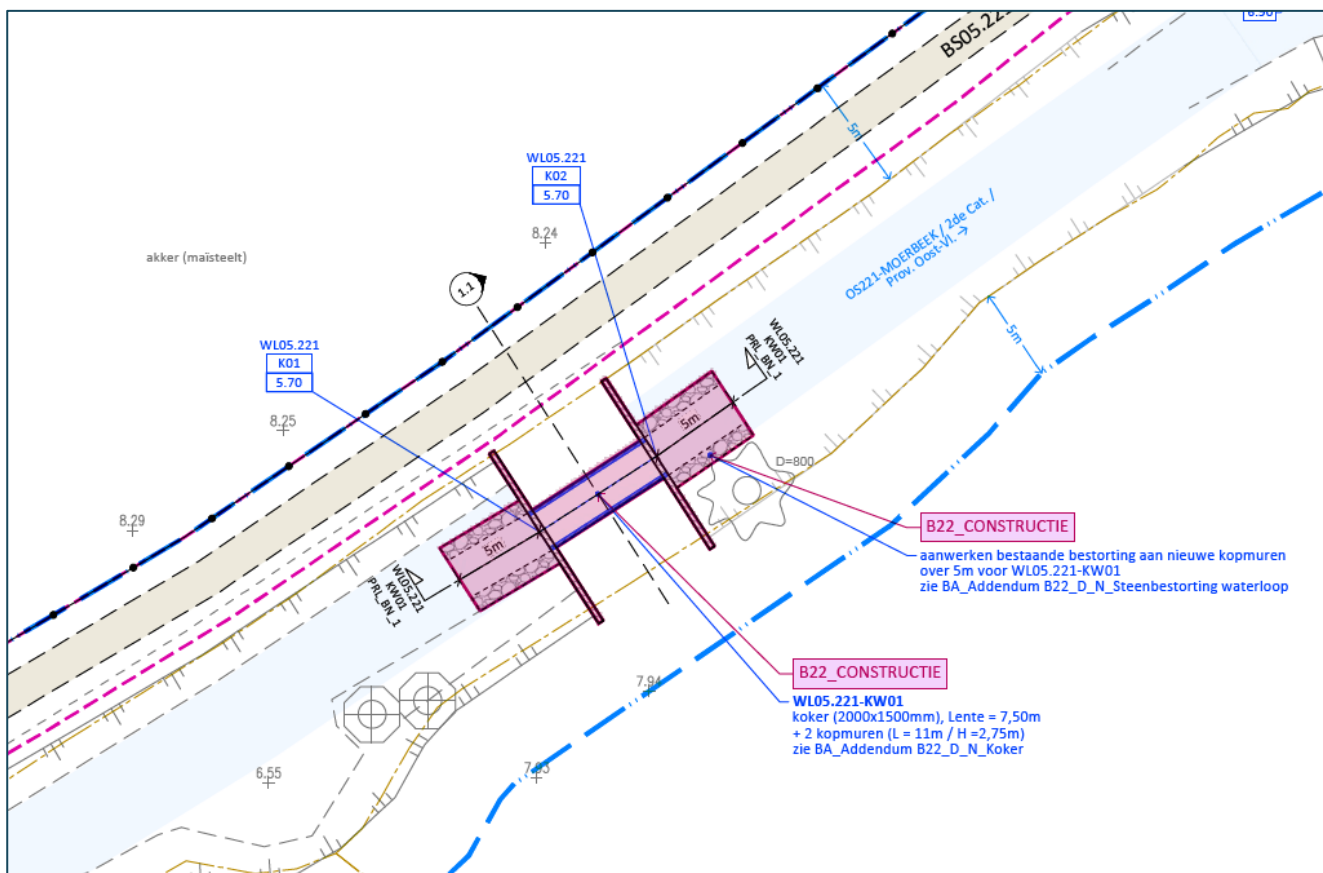

33 Detail uit plan nieuwe toestand ter hoogte van de steenslagweg in de bufferstrook © Lobelle.

34 Typeprofiel van de steenslagweg op de bufferstrook © Lobelle.

- Perceel 272 wordt ontsloten richting bufferstrook door een nieuwe koker te plaatsen in de Moerbeek, inclusief kopmuren en oeverversterking.

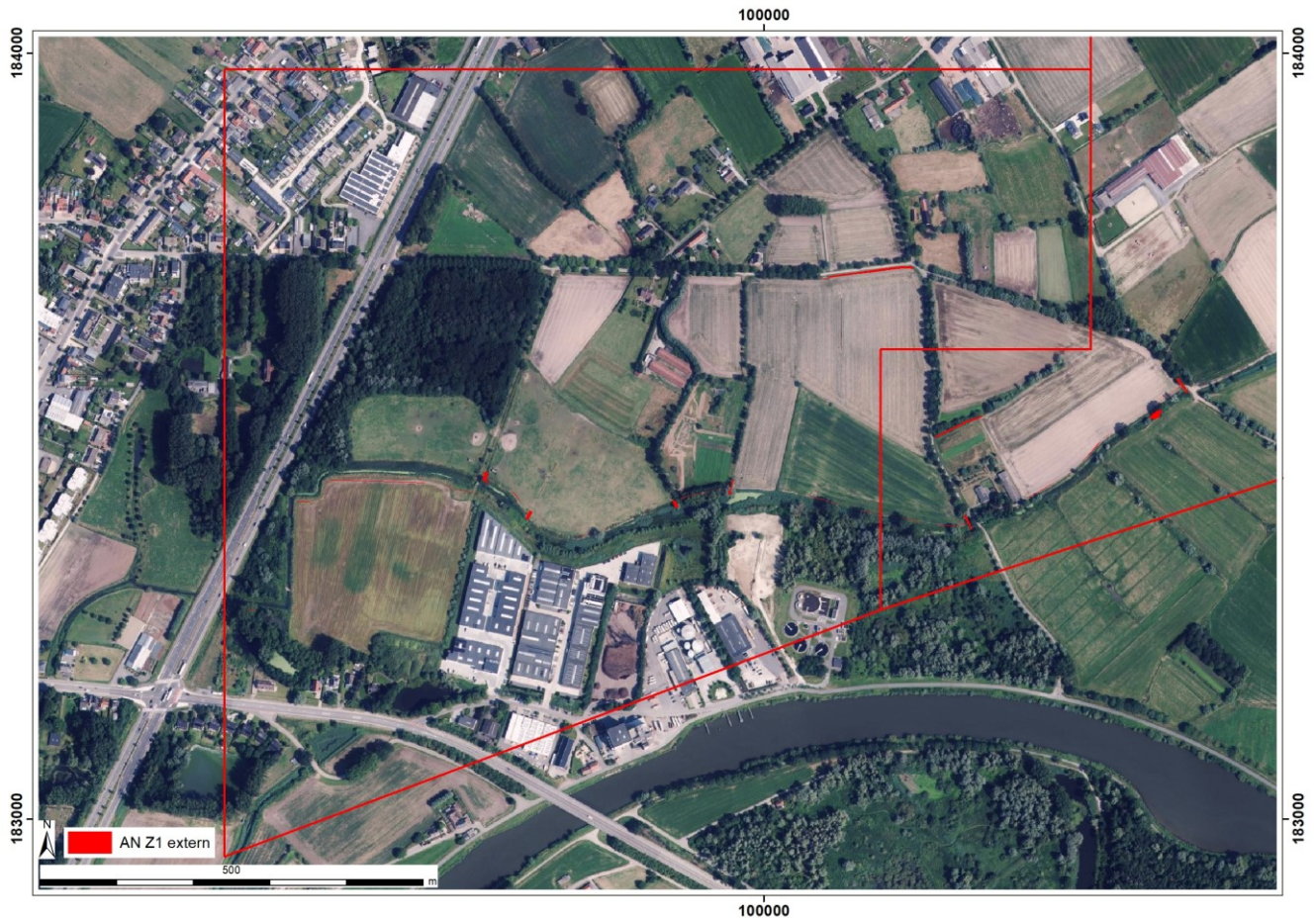
35 Detail nieuwe toestand ter hoogte van de nieuwe koker in de Moerbeek en perceel 272 © Lobelle.

- Ter hoogte van de percelen 275B en C kan de bufferstrook niet rechtstreeks op de Waterratstraat aangesloten worden, maar wordt omgeleid. Op deze strook komt een grazig wandelpad dat afgesloten worden langs weerskanten door een afsluiting en een heg. Aan de aansluiting met de Waterratstraat moet hiervoor over een oppervlakte van 130m² het aanwezige groen verwijderd worden incl. 11 hoogstammen.

Overige werken

- De Moerbeek wordt geruimd.

1.4.9 Locatie 19

36 Geplande werken binnen locatie 19 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.

Landschappelijke inrichting

- Langs de Moerbeek komt een bufferstrook die afgescheiden wordt van de aanliggende percelen door een nieuwe afsluiting. Om de bufferstrook overal toegankelijk te maken, is het nodig:
 - 4 inbuizingen te voorzien incl. oeverversterking in de Moerbeek.
 - Op 2 plaatsen, bestaande afsluitingen in te korten (bij perceel 386).
 - Bomen te rooien bij perceel 386 en perceel 408A.

Ontsluiting in functie van de nieuwe kavelinrichting

- Tussen percelen 408A en 410 moet een nieuwe perceelsovergang gerealiseerd worden. Deze sluit aan bij de doorgang van de bufferstrook en houdt in dat een inbuizing voorzien wordt met oeverversterking bij de uitloop in de Moerbeek.

Overige werken

- De Moerbeek wordt geruimd.

1.5 ONDERZOEKSOPDRACHT

Het bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van bestaande bronnen informatie te verzamelen over de mogelijke aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken en bewaringstoestand ervan, de relatie met het landschap en de waarde ervan en de wijze waarop met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het projectgebied?
- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied? Welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief? Wordt het archeologische vlak aangeraakt?

1.6 WERKWIJZE

Het assessment van de archeologienota bleef beperkt omdat kon worden aangetoond dat de geplande werken geen of slechts een minimale bodemimpact zullen hebben en er weinig potentieel op kenniswinst is. Het assessment bestaat uit een korte situering van het projectgebied in zijn omgeving vandaag en op historische kaarten, en de confrontatie met de geplande werken.

Het bureauonderzoek bouwt verder op de informatie verzameld in functie van de archeologienota 30129 opgemaakt voor het zusterdossier Z1/KI¹. Het bestaat uit een algemene situering van het projectgebied op basis van alle informatie verzameld in het kader van de opmaak van het ruilverkavelingsplan, de informatie die te vinden is op de website, het geoportaal van het Agentschap Onroerend Erfgoed en opgenomen in de bureauonderzoeken van relevante archeologienota's voor het projectgebied.

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/30129>

1.7 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen de perimeter van de 9 locaties werd tot op heden volgens het geoportaal voor 4 plangebieden een archeologietraject doorlopen. Ter hoogte van Nazareth Sluis zijn archeologienota 25343² en 2210³ opgemaakt (locatie 19). Voor werken aan de op- en afrit E17 E40 is archeologienota 2075⁴ opgemaakt (grenzend aan locatie 15). Voor de bouw van nieuwe woningen aan de Hondelee (locatie 11) is nota 22645⁵ opgemaakt. De informatie uit deze nota's werd mee verwerkt in het beknopt assessment.

In locatie 19⁶ en 11⁷ zijn een zone geen archeologienota aangeduid.

In het kader van het zusterdossier Z1/KI⁸ is momenteel een archeologietraject⁹ bezig met een uitgebreid programma van maatregelen maar voorlopig nog zonder resultaten. De verder te onderzoeken zones liggen verspreid over de locatie 11, 12, 15, 16 en 18.

² <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/25343>

³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/2210>

⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/2075>

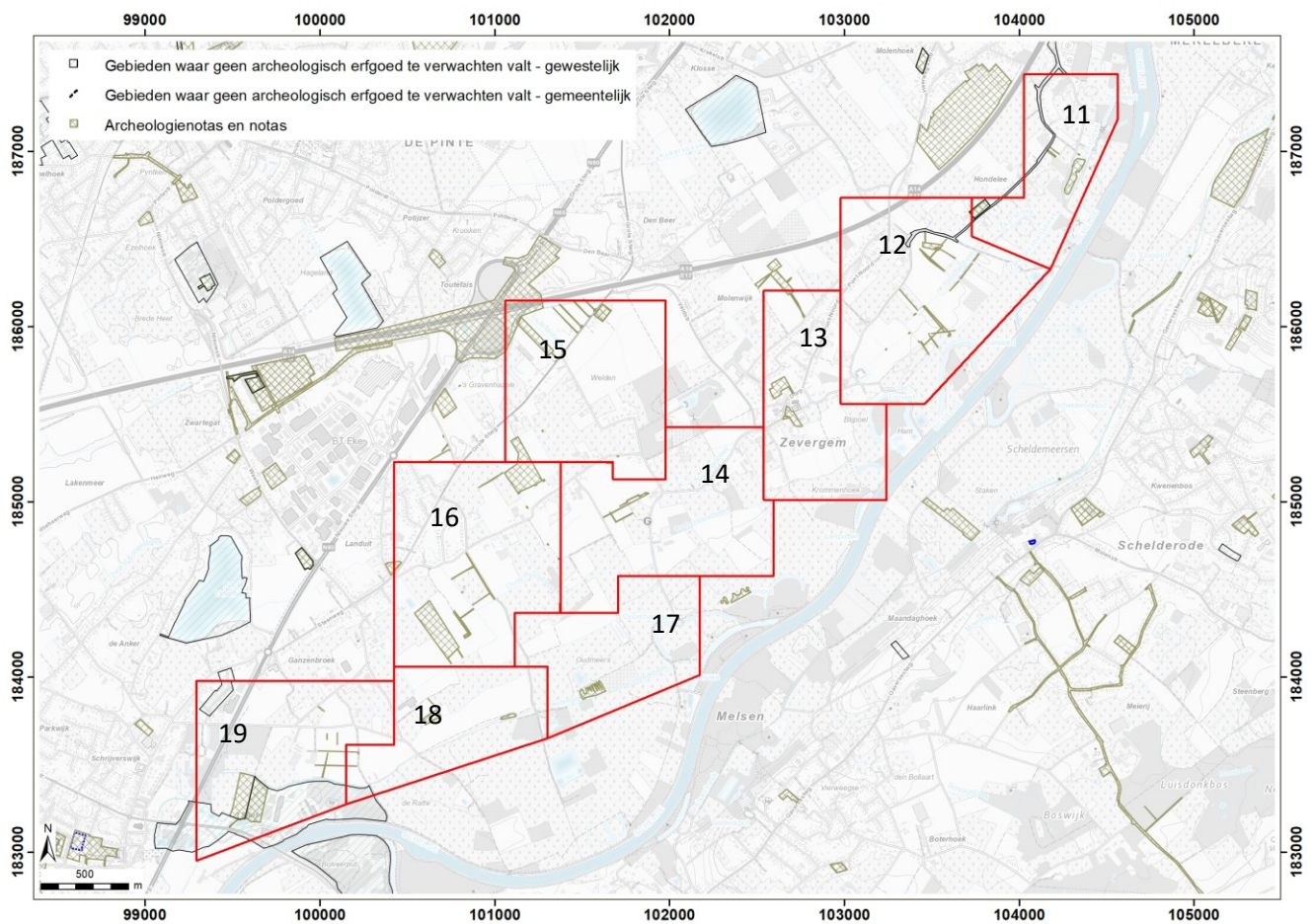
⁵ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/22645>

⁶ Gebied 4223 en 158.

⁷ Gebied 4722.

⁸ Vooronderzoek Nazareth Ruilverkaveling Schelde-Leie. Inrichtingswerken deel Zuid 1. Kavelinrichtingswerken

⁹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/30129>

37 Reeds opgemaakte archeologienota's en vastgestelde gebieden zonder archeologie binnen de verschillende locaties © AIV+VLM.

2 RESULTATEN

Projectcode 2024J232

2.1 ALGEMENE SITUERING

2.1.1 Landschappelijke situering¹⁰

38 Het projectgebied gesitueerd op de traditionele landschapskaart © geopunt.

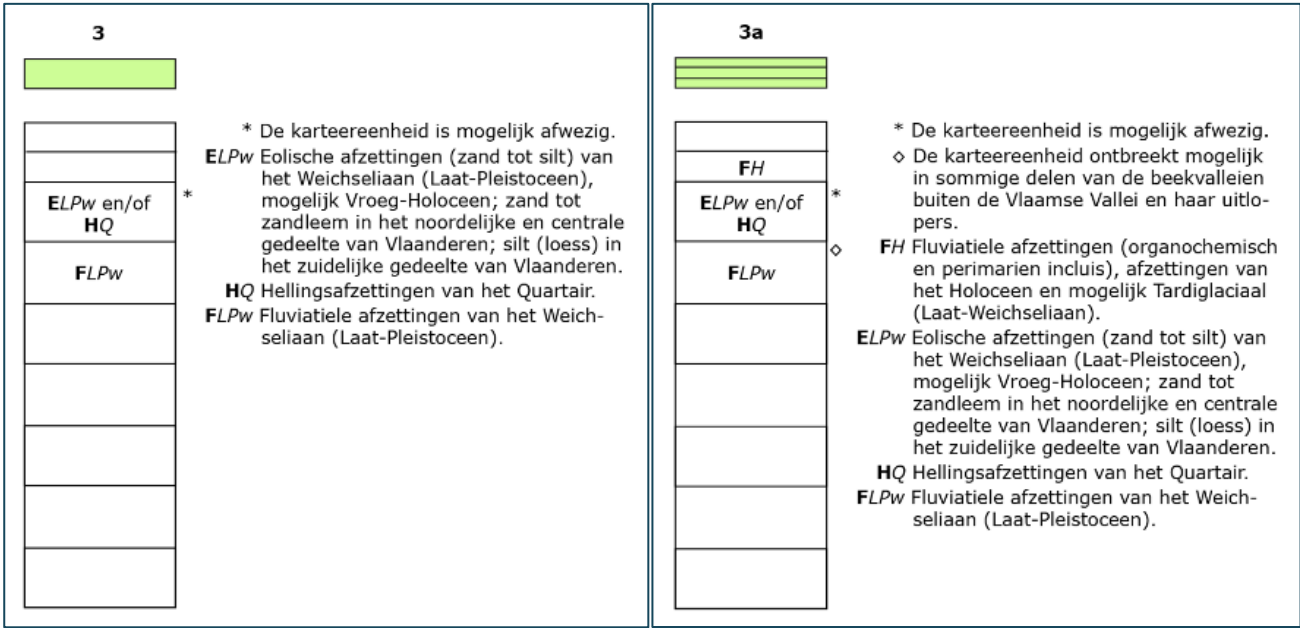
Het projectgebied bevindt zich op de scheiding van het zandig Leie-Schelde interfluvium, een dekzandgebied, en de Scheldevallei van Gent tot Doornik, onderdeel van het Scheldebekken zonder getijden. Op ruimere schaal maakt het projectgebied deel uit van de Vlaamse Vallei, een lage zandige vlakte die afhelt in noordelijke richting. De Scheldevallei vormt ongeveer de zuidgrens van de Vlaamse vallei, een glaciële erosievallei.

De Vlaamse Vallei vormt een complex van deels bedolven pleistocene valleien die in opeenvolgende fasen tot diep in het substraat ingesneden werden en gedurende het laat-Quartair met eemiaan- en weichseliaan-afzettingen opgevuld werden. Het huidig oppervlak valt samen met de top van de laatste fluvioperiglaciale weichseliaan-afzettingen. Op het einde van het weichseliaan en doorheen het Holoceen werd dit

¹⁰ O.a. gebaseerd op het rapport bij het ruilverkavelingsplan.

fluvioperiglaciale landschap opnieuw ingesneden door de rivieren wat tot de vorming van laagterrassen heeft geleid. In de Vlaamse Vallei komt op deze laagterrassen een microreliëf voor, dat vooral bij de afzetting van de eolische dekzanden en boreale stuifzanden (duinen) tot stand kwam, maar ook elementen (zoals donken) omvat die nog van de verwilderde fluvioperiglaciale dalbodem overgeërfd zijn.

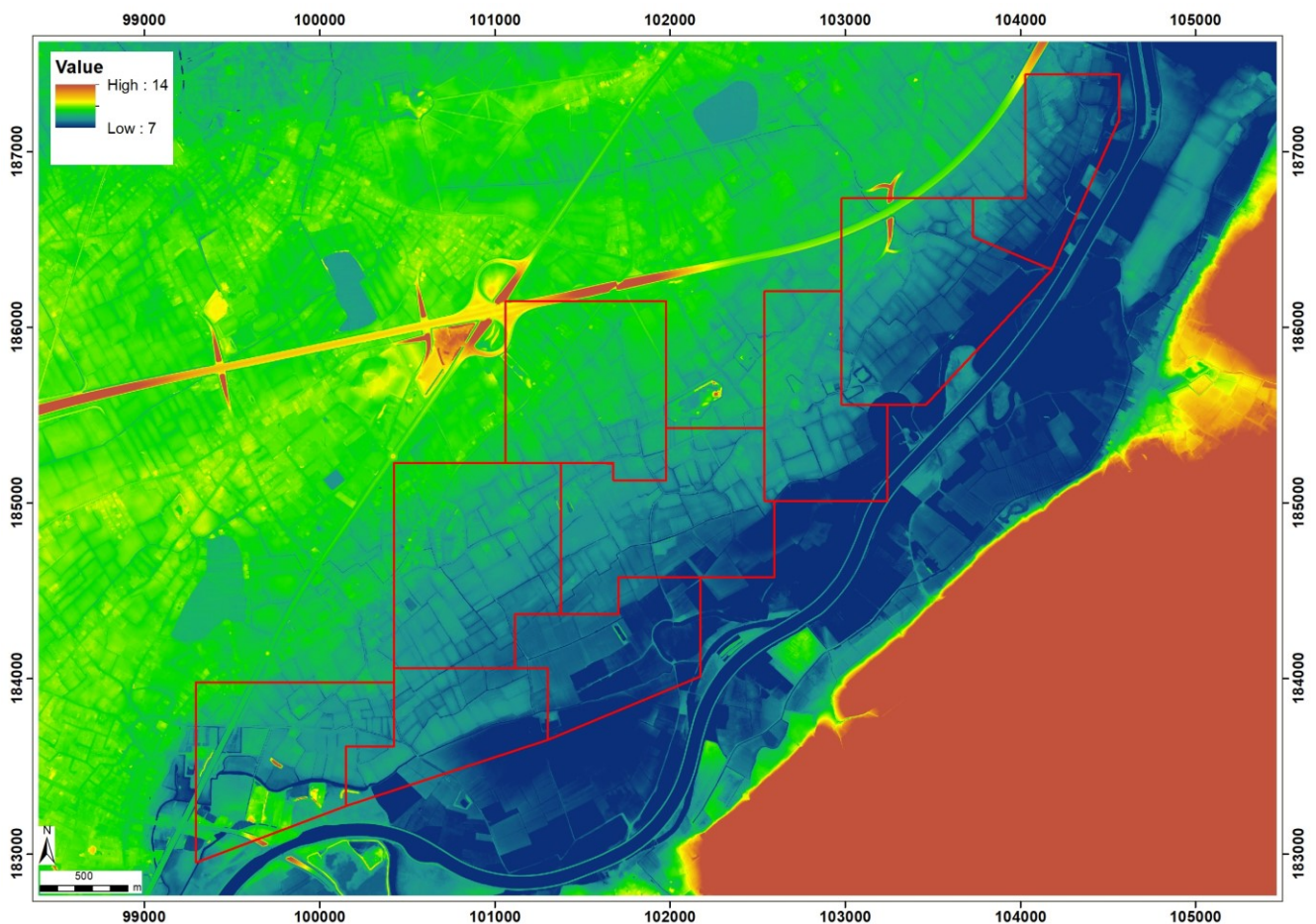
Dit komt overeen met type 3 en 3a volgens de Quartair geologische profielkaart.

39 Types aangetroffen in het projectgebied volgens de Quartair geologische profielkaart © DOV.

Op het digitaal hoogtemodel is te zien hoe het projectgebied overgaat van de hoger gelegen gronden van het interfluvium tussen Leie en Schelde (ca. 9,8m +TAW) naar de laaggelegen en zeer overstromingsgevoelige Scheldemeersen (ca. 6,75m +TAW).

De afgesneden Scheldemeanders liggen net buiten het projectgebied. De oostrand van de Scheldevallei is veel steiler dan de bijna vlakke westrand waarin het projectgebied ligt. Hier zijn enkel kleine niveauverschillen aanwezig die vaak hun oorsprong vinden in het lokaal afgraven van alluviale klei. Zeker op de oeverwal hebben de kleiafzettingen een grovere textuur en bevatten ze vrijwel geen veenmateriaal wat ze uiterst geschikt maakt voor de baksteenfabricatie (aangegeven als uitgebikte gronden op de bodemkaart).

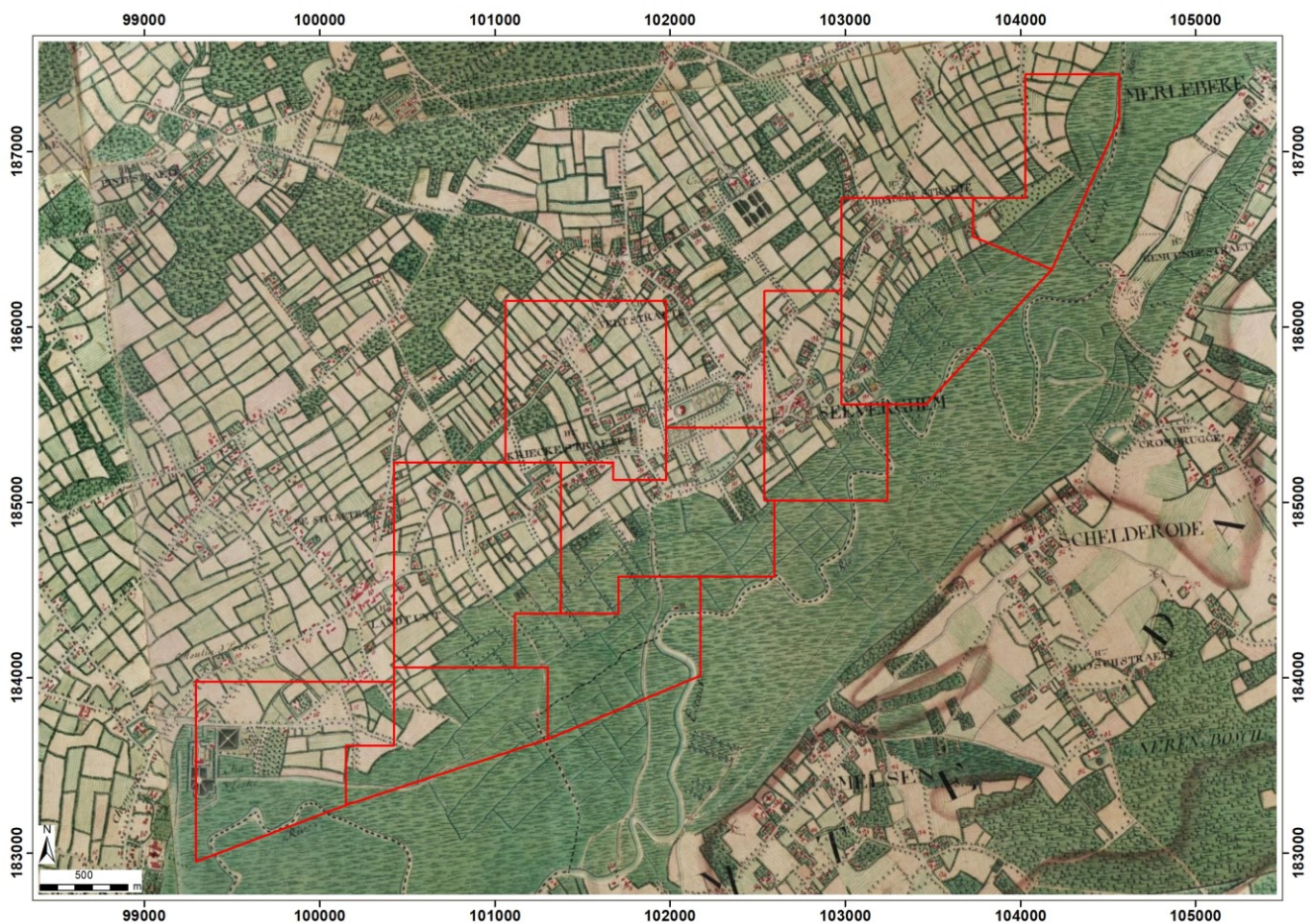

40 Situering van het projectgebied op het digitaal hoogtemodel © AIV + VLM.

Binnen het dekzandgebied is volgens de algemene bodemkaart een grote variatie aan bodemtypes aanwezig. Enerzijds zijn er de zandige gronden die niet gepodzoliseerd zijn en worden gekenmerkt door een verbrokkelde klei aanrijningshorizont of een diepe antropogene humuslaag in hun profiel. Meestal zijn dit oude akkerlanden. Anderzijds zijn er ook podzolbodems, schrale onvruchtbare zandbodems met een gebrekkige waterhuishouding. De vlakke alluviale Scheldevlakte wordt dan weer gekenmerkt door gleyige kleigronden en matig tot sterk gleyige gronden op zandleem. In de Scheldemeersen worden op de bodemkaart ongeveer de helft van de gronden ingekleurd als uitgebikte gronden op lemig of kleiig materiaal. De andere bodems zijn overwegend hydromorfe klei- en zware kleigronden.

Scheldeveld te ontginnen. Het noordelijk deel wordt ontgonnen door de Sint-Pietersabdij. Daarvoor wordt een alleenstaande ontginningshoeve gebouwd, op de plaats waar nu het kasteel Scheldevelde gelegen is. Het zuidelijk deel wordt ontgonnen onder impuls van de graven van Vlaanderen. Zij stimuleren hun ondergeschikten tot het starten van een landbouwuitbating onder de vorm van een geïsoleerde hoeve met walgracht. Er wordt tot vercijnzing en verkaveling overgegaan i.f.v. de schapenteelt. De kavels die afwisselend als grasland en akker worden gebruikt, worden afgesloten met een houtige begroeiing en een gracht. Rijgehuchten (vb. De Krieckestraete) en driesachtige gehuchten (vb. Landuit) vormen vaak het uitgangspunt van de gebiedsontginning. De gemeente Zevegem gaat terug op een van de oude oeverdorpen van het Scheldeveld, op de rand van het heidegebied en uiterste grens van het Sint-Pietersdomein.

Door de economische crisis van de late 13de en begin 14de eeuw wordt het merendeel van de hoeves opgegeven waardoor het gebied opnieuw tot een woestenij evolueert.

42 Situering van het projectgebied op de Ferrariskaart © AIV+VLM.

Pas in 1769 wordt onder impuls van het Oostenrijks bewind en de Gentse Sint-Pietersabdij de ontginning van het gedegradeerde bos opnieuw aangevat, waarbij een herbebossing plaatsvindt met de aanleg van een drevenpatroon. Dit bos wordt vanaf de 19de eeuw terug ontgonnen. Enkel nabij de ontginningshoeven worden kleine bosfragmenten gespaard. Het merendeel van de laatmiddeleeuwse ontginningshoeven wordt omgebouwd tot buitengoed. De restanten bos vormen de aanzet tot bosontwikkelingen met een parkachtig karakter en de aanleg van dreven. Ze zijn typerend voor het gebied rond Zwijnaarde.

In de Scheldevallei wordt het bos vanaf circa 1700 in gebruik genomen als hooiland, de Scheldemeersen. Door het graven van grachten en het bouwen van kleine sluizen en een dijk probeert men het overstromingsproces in te dijken. Het open landschap krijgt een meer gesloten karakter door het aanplanten van knotwilgen op de perceelsranden.

Als gevolg van het storten van baggerspecie afkomstig van het rechtekken en kalibreren van de Schelde (gestart rond 1860 tot 1967 en later) en het uitbrikken van het kleig alluvium voor de baksteenproductie, wordt een aanzienlijk deel van de oorspronkelijke topografie gewijzigd. De uitgebrikte en opgehoogde percelen worden vaak beplant met populieren, andere percelen ontwikkelden tot moerassige laagtes en ruigtes. Het uitbrikken kende zijn hoogtepunt rond 1900.

In het Scheldeveld is het bos, op enkele uitzonderingen na, tegenwoordig zo goed als verdwenen. Ook de heide is verdwenen. Het gesloten landschap is sterk geopend. Plaatselijk zijn nog beter bewaarde stukken. De achteruitgang van de perceelrandbegroeiingen is o.m. toe te schrijven aan de intensivering en schaalvergroting van de landbouw. Door de uitbreiding en inplanting van woonwijken en bedrijvenparken, de aanleg en uitbouw van verkeersinfrastructuren (E17, N60 en twee spoorlijnen) is het gebied sterk versnipperd.

In de Scheldevallei wordt het historisch meerskarakter in recente tijden erg aangetast door het scheuren van het grasland mogelijk dankzij het kunstmatig verlagen van de grondwatertafel. De ontwatering gebeurt langs afvoergrachten die soms teruggaan op een fossiele geul zoals de Moerbeek of Coupure of langs beken met een volledig kunstmatig tracé. De afvoer van het water naar de Schelde wordt verder stroomafwaarts door sluizen geregeld. De Scheldedijk is in het gebied nagenoeg volledig verdwenen.

2.1.3 Archeologische situering

De locaties opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris helpen bij de inschatting van het archeologisch potentieel van het projectgebied. In het CAI zijn aanwijzingen terug te vinden voor een menselijke aanwezigheid vanaf de prehistorische tijden tot in de late middeleeuwen en dit verspreid over verschillende locaties.

Rond Blijpoel in Zevergem werd bij prospectie Romeins aardewerk aangetroffen (CAI 32049), net zoals aan de Kriekestraat (CAI 32048) en het Mattestraatje (CAI 32050) en aan de Waterrattestraat (CAI 503435 en 155107) en Koedreef (CAI 155147).

Doorheen het projectgebied zijn nog sites met walgracht te vinden die vaak teruggaan tot de late middeleeuwen (o.a. CAI 32908, 32912, 501859) en in verband staan met de ontginningsgeschiedenis van het gebied. Sommige evolueerden naar een kasteel zoals het kasteel van Welden (CAI 32907) aan de Weldendreef of het verdwenen kasteel van de Heren van Eecke aan 's Gravendreef (CAI 503914).

2.2 IMPACTANALYSE

Verspreid over 9 locaties worden verschillende soorten werken gepland.

Doorheen heel het gebied wordt nieuwe beplanting aangebracht (knotbomen, bosgoed of houtkant). De aanplanting gebeurt met heel jong plantgoed in een manueel gegraven plantgat. Deze aanplantingen hebben slechts een minimale impact op het bodemarchief.

Het rooien van bomen heeft een beperkte impact op het bodemarchief. Snoeiwerken hebben geen impact op het bodemarchief.

De aanleg van een bufferstrook heeft op zich geen impact op het bodemarchief behalve ter hoogte van de verspreide beplantingswerken en waar plaatselijk een laagte wordt opgevuld.

In een aantal bufferstroken wordt een onverhard, grazig wandelpad aangelegd. Deze werken hebben geen impact op het bodemarchief.

Het grootste deel van de werken bestaat uit het dempen van bestaande langs- en/of bermgrachten en het aanleggen van nieuwe grachten.

- Het dempen van grachten bestaat uit het weghalen van de organische specie (slib) en opvullen met minerale grond. De werken gebeuren binnen de grenzen van een bestaande gracht en hebben geen verstorende impact.
- Een nieuwe gracht wordt op een diepte van 50 tot 70 cm aangelegd. De grachten hebben onderaan een vlakke bodem van 50 cm breed en zijn bovenaan maximaal 2 m breed. Deze werken hebben een verstorende impact op het bodemarchief.

Er wordt ook aan een aantal steenslagwegen gewerkt volgens een typeprofiel waarbij de bodem tot maximaal 45 cm onder het maaiveld wordt vergraven. Er worden wegen vernieuwd, opgebroken en hersteld en dit verspreid over de verschillende locaties. Hieronder worden de meest ingrijpende werken kort samengevat:

- Locatie 11: Het Hondleepad wordt verlegd, waarbij er een overlap is tussen de bestaande steenslagweg en de nieuwe steenslagweg. Grotendeels zal er gewerkt worden in reeds verstoorde bodem.

- Locatie 12: Aanleg van een nieuwe steenslagweg in het verlengde van Blijpoel over een lengte van 140 m. Deze werken hebben een verstorende impact op het bodemarchief.
- Locatie 14: Vernieuwing van het Mattestraatje grotendeels binnen het bestaande lijninfrastructuur met aansluitend de aanplant van knotbomen op de gedempte gracht en een nieuwe langsgracht.
- Locatie 16: Verbeteren van het Landuitstraatje grotendeels binnen het bestaande lijninfrastructuur. Bijkomend worden er nieuwe langsgrachten en beplanting (knotbomen) voorzien.
- Locatie 18: In de bufferstrook langs de Moerbeek wordt het eerste gedeelte (310 m) van het wandelpad aangelegd als steenslagweg om dienst te kunnen doen als ontsluitingsweg voor de aanliggende akkers. Deze werken hebben een verstorende impact op het bodemarchief.

Door de aanpassing aan de kavelstructuur moeten op verschillende plaatsen bestaande perceelsopritten of overgangen worden opgebroken. Hierbij worden de bestaande duikers (inbuizingen) in de gracht verwijderd. Soms gaat dit ook gepaard met het verwijderen van een asfaltverharding bovenop de duiker. Op andere plaatsen zijn dan weer nieuwe perceelsopritten of overgangen nodig. Hierbij wordt een buis in een bestaande gracht gelegd. Deze zal niet of niet veel dieper reiken dan de bestaande gracht. Deze ingrepen hebben een minimale impact op het bodemarchief en bovendien zijn ze erg beperkt in oppervlakte.

De aanleg van een wadi gebeurt grotendeels binnen de ploeglaag maar kan ook een verstorende impact hebben op het bodemarchief.

Het aanwerken van het maaiveld gebeurt grotendeels binnen de ploeglaag maar kan ook een beperkte impact hebben op het bodemarchief.

Het plaatsen van kokers, overstortconstructies en oeverversterkingen, gebeurt binnen de grenzen van de grachten en heeft geen bijkomende verstoring van het bodemarchief.

Door de wijziging van de percelen moeten op een aantal plaatsen de bestaande afsluitingen worden verwijderd en/of vervangen door een nieuwe afsluiting. Deze afsluitingen bestaan ofwel uit akkerpalen ofwel uit prikkeldraad. Het plaatsen van dergelijke afsluiten hebben slechts een minimale impact op het bodemarchief.

In onderstaande tabel wordt per maatregel een overzicht gegeven van de impact op het bodemarchief (uitgedrukt in de maximumdiepte) en een evaluatie van het karakter van de oppervlakte van de maatregel:

Maatregel	Diepte impact	Oppervlakte
Aanplantingswerken	Minimale impact	Punctueel
Snoeiwerken	Geen impact	
Rooien bomen	Beperkte impact	Punctueel
Aanleg bufferstrook	Beperkte impact	Punctueel
Opvullen laagte	Geen impact – in ophoging	Erg lokaal
Aanleg onverhard, grazig wandelpad	Geen impact	

Dempen bestaande gracht	Geen impact	
Aanleg nieuwe gracht	50 tot 70 cm -mv	Lijnvormig
Opbraak bestaande steenslagweg	Geen of beperkte impact	Lijnvormig
Aanleg nieuwe steenslagweg	Tot 45 cm -mv	Lijnvormig en beperkt in lengte (140 +310 m)
Vernieuwen of verbeteren steenslagweg	Geen of beperkte impact	Binnen bestaande lijninfrastructuur
Opbraak bestaande inbuizing	Beperkte impact	Erg lokaal
Uitgraven waterloop na opbraak inbuizing	Beperkte impact	Erg lokaal
Opbraak asfaltverharding	Beperkte impact	Erg lokaal
Aanleg nieuwe inbuizing	Beperkte impact	Erg lokaal
Aanleg wadi	Tot max. 30 cm – mv	Lijnvormig (50 x 3 = 150 m ²)
Aanwerken maaiveld	Beperkte impact	Erg lokaal van aard+
Aanleg overstortconstructie in nieuwe langsgracht	Beperkte impact	Erg lokaal van aard
Aanleg oeverversterking waar nieuwe grachten in waterlopen uitkomen	Beperkte impact	Erg lokaal van aard
Ruimen bestaande waterloop	Geen impact	
Opbraak en/of vervangen afsluiting	Beperkte impact	Punctueel van aard

3 SYNTHESE EN GEMOTIVEERDE VERWACHTING

Door de uitgestrektheid van het projectgebied, is er een grote variatie aan mogelijke leefmilieus aanwezig. De verschillende locaties liggen verspreid over de zuidelijke flank van een vlak plateau en de alluviale vlakte van de Boven-Schelde. In het projectgebied is nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. De meeste CAI-locaties gaan terug op veldprospecties. Die leverden losse vondsten (concentraties) op van zowel lithische artefacten uit de steentijd en eventueel brons tijd, en aardewerk en bouwkeramiek uit voornamelijk de (late) middeleeuwen en postmiddeleeuwen. Op enkele locaties werden ook Romeinse en mogelijk oudere handgevormde scherven aangetroffen. Deze vondsten wijzen op een mogelijke menselijke aanwezigheid vanaf de prehistorische tijden, met vondsten uit de Romeinse tijd tot de Late Middeleeuwen. Effectieve bewoningssporen werden (nog) niet vastgesteld.

De historische bronnen en kaartmateriaal bevestigen dat het projectgebied zeker sinds de 18de eeuw een uitgesproken landelijk gebied was, hoofdzakelijk in gebruik als akkerland en weiland. Bewoning was beperkt aanwezig, voornamelijk op het hoger gelegen noordelijk deel met ter hoogte van het dorp Zevergem en het gehucht Landuit een kleine concentratie. In de lageregelegen meersen geven de bronnen geen aanwijzingen voor bewoning. Het meersengebied was ook nauwelijks toegankelijk. Op de Ferrariskaart zijn maar enkele noord-zuid

lopende wegen aanwezig. Tot op de dag van vandaag blijft bewoning in de oude Scheldemeersen schaars en zijn er maar enkele wegen in dit deel van het projectgebied.

Binnen het projectgebied zijn tenslotte talrijke (sporen van) sites met walgracht aanwezig die in verband staan met de ontginningsgeschiedenis van de streek. Enkele van de sites zijn uitgegroeid tot grote buitengoederen of kastelen.

Sinds de 18de eeuw is het gebruik van het projectgebied in grote lijnen nauwelijks veranderd. Het grootste deel was en is nog steeds in gebruik als akkerland of weiland. Er zijn wel een aantal grote infrastructuurwerken in en rond het projectgebied uitgevoerd: het rechte trekken en kalibreren van de Schelde, de aanleg en uitbouw van verkeersinfrastructuur (E17, N60 en twee spoorlijnen) en de uitbreiding en inplanting van woonwijken en bedrijvenparken waardoor het gebied landschappelijk sterk versnipperd is.

Plaatselijk kan de oorspronkelijke topografie sterk gewijzigd zijn door het uitbrikken voor de baksteenproductie. De uitgebrikte percelen zijn duidelijk te herkennen op het DTM. Met het uitbrikken van het kleiig alluvium werd het bodemarchief ernstig verstoord. Binnen locatie 1, 4 en 8 worden natuurtechnische afgravingen gepland ter hoogte van (deels) uitgebrikte percelen.

In recente tijden werd het historisch meerskarakter erg aangetast door het scheuren en in akkerbouw nemen van graslandpercelen, wat mogelijk werd gemaakt door het kunstmatig verlagen van de grondwatertafel. Eventuele archeologische sporen kunnen hierbij verstoord zijn.

Verspreid over 9 locaties worden verschillende soorten werken gepland. De impactanalyse toonde aan dat het grootste deel van de geplande werken geen of slechts een beperkte bodemimpact hebben. Vervolgonderzoek ter hoogte van deze werken is niet nodig.

De werken met bodemimpact zijn de aanleg van nieuwe berm- of langsgrachten, de aanleg van nieuwe steenslagwegen en de aanleg van een wadi. Allen hebben een lijnvormig karakter en sluiten aan op of overlappen met bestaande lijninfrastructuur waarbij er kans is op reeds bestaande verstoring. Ze liggen bovendien verspreid over het ruime projectgebied. Verder onderzoek zou enkel verspreide sporen zonder context kunnen opleveren en biedt weinig potentieel op echte kennisvermeerdering over de occupatiegeschiedenis van het gebied.

Op basis van bovenstaande analyse kan worden besloten dat verder onderzoek niet nodig is. De impact en kostprijs van verder onderzoek ter hoogte van de geplande werken met impact, staan niet in verhouding tot de mogelijke kenniswinst die dit onderzoek zou kunnen opleveren.

4 BIBLIOGRAFIE

Agentschap Onroerend Erfgoed: <https://geo.onroenderfgoed.be/>

Agentschap Onroerend Erfgoed: <https://cai.onroenderfgoed.be/>

Rapport Ruilverkavelingsplan Schelde-Leie, intern rapport, 2014.

Archeologienota Hondelee. <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/17460>

Adede, 2017, Archeologienota Op – en afrittencomplex E17/N60 te de Pinte.

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/2075>

Stadsarcheologie Gent, 2021, Gent, Zwijnaarde Zwijntjesbos, Archeologienota met beperkte samenstelling.

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18025>

Archeologienota Nazareth Sluis. <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/2210>

Archeologienota Vooronderzoek Nazareth Ruilverkaveling Schelde-Leie. Inrichtingswerken deel Zuid 1.

Kavelinrichtingswerken <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/30129>

5 LIJST VAN FIGUREN

1 Deelgebieden ruilverkaveling Schelde-Leie © VLM.	5
2 Situering van het projectgebied met 9 locaties © Lobelle.	6
3 Overzicht van de 9 locaties op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	8
4 Typeprofiel van een nieuw aan te leggen steenslagweg © Lobelle.	9
5 Overzichtsplan met aanduiding van de verschillende locaties (van 11 in het noordoosten tot 19 in het zuidwesten) en alle geplande werken © Lobelle.	11
6 Geplande werken binnen locatie 11 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	12
7 Plan bestaande toestand Hondeleepad © Lobelle;	14
8 Plan nieuwe toestand Hondeleepad © Lobelle.	15
9 Dwarsprofiel doorheen de nieuwe ontsluitingsweg met langsgracht en ondiepe wadi © Lobelle.	16
10 Typeprofiel nieuw aan te leggen steenslagweg © Lobelle.	16
11 Geplande werken binnen locatie 12 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	17
12 Dwarsprofiel van de nieuwe groenstrook met langsgracht langs Schelدهout © Lobelle.	19
13 Dwarsprofiel ter hoogte van de te dempen gracht en de nieuwe gracht ter hoogte van het nieuwe grazig wandelpad © Lobelle.	20
14 Situering van de nieuwe ontsluitingsweg in steenslag in het verlengde van Blijpoel op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	21
15 Dwarsprofiel van de nieuw aan te leggen ontsluitingsweg © Lobelle.	22
16 Detail van de bufferstrook waar het maaiveld wordt aangewerkt © Lobelle.	23
17 Detail van de bufferstrook ter hoogte van de aansluiting op de Eggestraat © Lobelle.	24
18 Geplande werken binnen locatie 13 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	26
19 Dwarsprofiel door te verplaatsen langsgracht van de Molenstraat © Lobelle.	27
20 Dwarsprofiel door te verleggen baangracht aan de Bomstraat © Lobelle.	28
21 Detail van de verbreding van het wegdek van het Warandestraatje ter hoogte van de bochten © Lobelle.	29
22 Geplande werken binnen locatie 14 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	30
23 Detail uit plan bestaande toestand waar het Mattestraatje de Zwartekobensbeek kruist © Lobelle.	31
24 Werken aan het Mattestraatje. Links bestaande toestand en rechts nieuwe toestand © Lobelle.	32
25 Geplande werken binnen locatie 15 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	33
26 Geplande werken binnen locatie 16 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	34
27 Verbetering van het Landuitstraatje met links de bestaande toestand en rechts de nieuwe toestand © Lobelle.	35
28 Dwarsprofiel doorheen het eerste deel van het Landuitstraatje, links bestaande toestand en rechts nieuwe toestand © Lobelle.	36
29 Dwarsprofiel doorheen het tweede deel van het Landuitstraatje, links bestaande toestand en rechts nieuwe toestand © Lobelle.	36
30 Dwarsprofiel doorheen de nieuwe langsgracht naast de gedempte gracht langs de Wontergemstraat © Lobelle.	37
31 Geplande werken binnen locatie 17 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	39
32 Geplande werken binnen locatie 18 op de meest recente orthofoto © AIV + VLM.	40
33 Detail uit plan nieuwe toestand ter hoogte van de steenslagweg in de bufferstrook © Lobelle.	41

